Museum für Volkskunde
Wien
BIBLIOTHEK
Nr.: 491
Standort: 1F
Handexemplar
NICHT ENTLEHNBAR

BERTA SOJKOVÁ.

Vzory vyšívání lidu slovanského NA MORAVĚ.

Muster mährischer Volksstikerei.

Modèles de broderies du peuple slave EN MORAVIE.







491.

BIBLIOTHEK DES VEREINES
FÜR ÖSTERREICHISCHE VOLKSKUNDE.

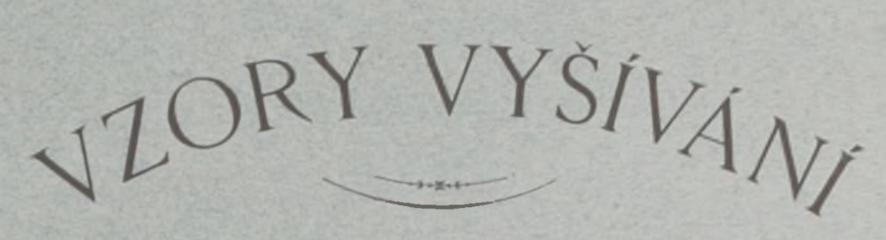


49

BIBLIOTHEK DES VEREINES
FÜR ÖSTERREICHISCHE VOLKSKUNDE.

Sešit první. — II. vydání.





VZORY VYŠÍVÁNÍ

LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ.

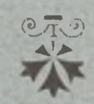
(DVANÁCT TABULEK V BARVOTISKU)

DLE ORIGINÁLŮ,

JEŽ NACHÁZEJÍ SE VE VLASTENECKÉM MUSEU V OLOMOUCI.

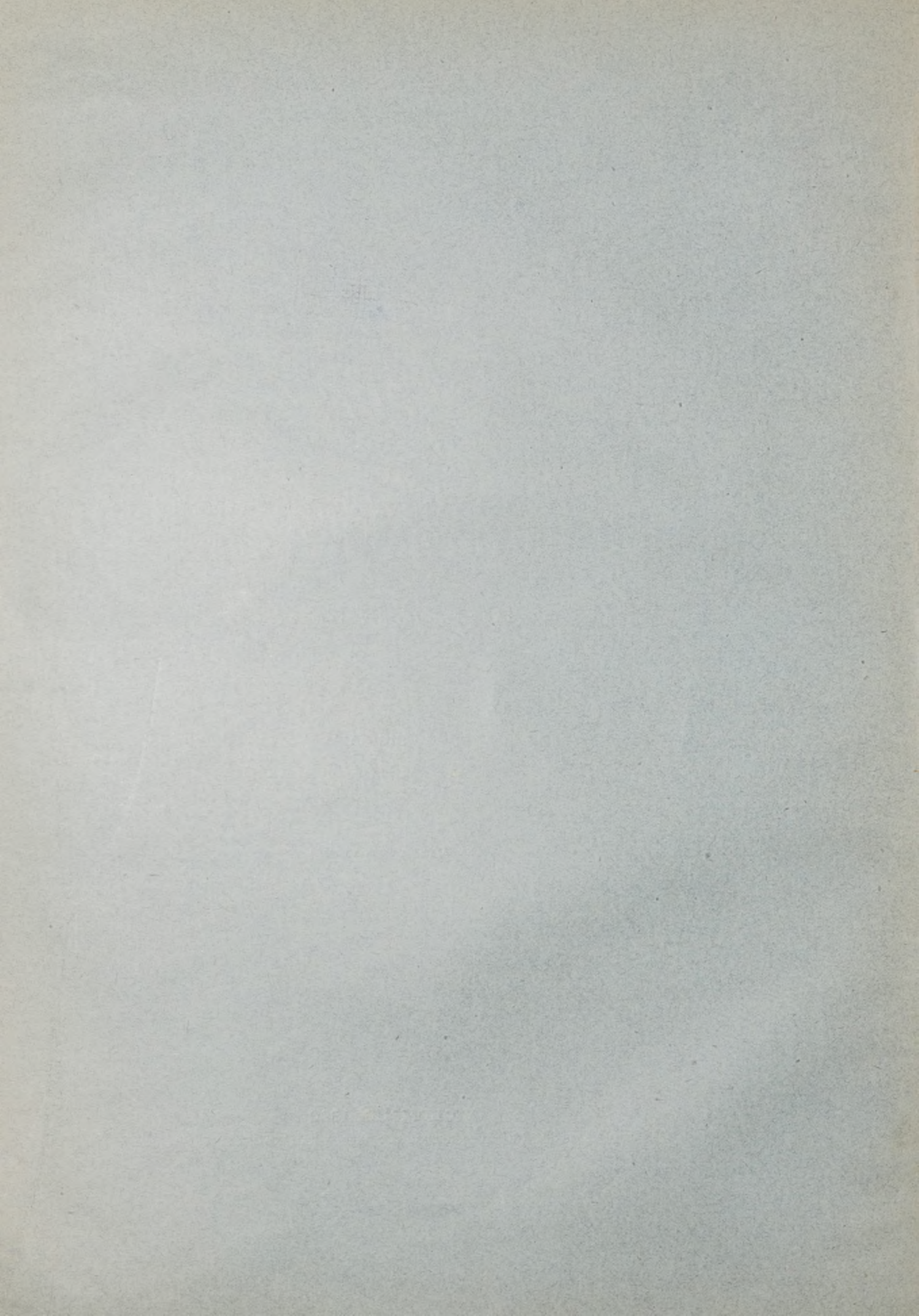
NA KÁMEN KRESLILA A VYDALA

BERTA SOJKOVÁ.



V OLOMOUCI 1890.
TISKEM KNÍŽECÍ ARCIBISKUPSKÉ KNIH- A KAMENOTISKÁRNY.

Cena 1 zl. r. m.



VZORY VYŠÍVÁNÍ
LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ.

DLE ORIGINÁLŮ,

JEŽ NACHÁZEJÍ SE VE VLASTENECKÉM MUSEU V OLOMOUCI NA KÁMEN KRESLILA A VYDALA

BERTA SOJKOVÁ.

Blaze národu, jenž sebevědomí a sílu z dob dávné slávy své vážiti může. Jest pak důstojno národa toho a jeho povinností, co krásného, dobrého a pravdivého z doby té zbylo, aby dále pěstoval a zdokonaloval.

I náš československý národ smí se slavnou minulostí honositi, i není tedy divu a jest to i přirozeným postupem probuzení národa, že sbírá vše, co z dob těch se zachovalo. Nejpřednější buditele naši sbírali ku př· písně národní a přináleží jim dík celého národa proto, poněvadž na základě písní těch umožněno skladatelům naším vzdělávati hudbu v pravdě národní a národ uhájiti před výčitkou, jakoby i tuto stránku kultury přijímal od sousedů a se cizím peřím zdobil.

Jiný rovněž důležitý zbytek kultury vlastní a zároveň doklad slávy jest naše národní ornamentyka, hlavně ve vyšívání lidovém se obražející.

Domácího umění tohoto do nedávna nedbáváno a málo kdo přikládal mu ceny a váhy po zásluze; vždyť i zádruga byla přišla u nás v zapomenutí, tato pěstitelka všeho co tak krásno, dobro a pravdou jest jako píseň a vyšívání národní.

Zásluhou spolku vlasteneckého muzejního v Olomouci, jehožto zakladatelem a duší byl zvěčnělý prof. **Jan Havelka** a dotuď jest věhlasný archeolog náš **Dr. Wankel,** dočkalo se i toho odvětví kultury naší žádoucího vzkříšení. Na základě bohatých zkušeností jali se tito mužové, jsouce podporováni zem. i říšským poslancem důst. p. **Ign. Wurmem**. sbírati staré ruční práce žen moravských.

Když pak s úsilím tímto spojila se znalost a vybroušený krasocit některých dám v Olomouci, v jíchžto čele se postavily paní **Eliška Wanklová** a **Vlasta Havelková**, bylo možno zaříditi v r. 1885. velkolepou výstavu vyšívek a krajkův moravských v Olomouci a obeslati později také výstavu Vídeňskou. Na obou výstavách vzbudily ruční práce našich moravských žen a dcer obdiv znalcův i pochvalu vysoké vlády.

Jelikož každému do Olomuckého Musea přijíti nelze, aby na vlastní oči skvosty ty naše obádal, ale žádoucno jest, aby vyšívání národní z nova u nás pěstováno bylo a sice v původní velebě a ryzosti své, odhodlala jsem se, podporována laskavou ochotou pí. kustodky **Vlasty Havelkově** vzorky tyto vydati a takto k tomu přispěti, aby šat, oděv a prádlo žen i dívek našich opětně zastkvívalo krásou národního vyšívání.

Zajisté i našim malířům bude lze mnohé ze sbírky té čerpati.

Nalezne-li vydání toto v kruzích vlasteneckých náležitého povšimnutí, bude cíl můj dosažen a sešit další následovati za nedlouho.

V Olomouci v dubnu 1887.

Berta Sojková.

MODÈLES DE BRODERIES
DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE.

COPIÉS SUR LES OUVRAGES ORIGINAUX,
DÉPOSÉS AU MUSÉE PATRIOTIQUE D'OLMUTZ ET PUBLIÉS PAR

BERTHE SOJKA.



Heureux le peuple qui possède un glorieux passé où il peut puiser sa force et la confiance en son avenir. Son devoir et son honneur exigent de préserver et de perfectionner tout ce que ces ancêtres lui ont légué de beau, de bon et de vrai.

Notre peuple tchéquo-slave peut se glorifier d'un tel passé. Il est donc naturel, c'est la conséquence du progrès de sa civilisation qu'il collectionne tout ce qui s'est conservé de ces temps-là. Quand — pour nous servir d'un exemple — les savants qui ont le plus contribué à la résurrection de notre nation, se mirent à recueillir le chants populaires, ils ont bien mérité de leur pays, puisque sur la base de ces chants nos compositeurs ont pu fonder une musique vraiement nationale et nous préserver ainsi du reproche de n'avoir, dans cette branche de la culture intellectuelle, qu'imité nos voisins et de nous être parés des plumes d'autrui.

Un autre legs non moins important de notre ancienne civilisation, preuve incontestable d'un glorieux passé c'est l'art ornemental se manifestant dans les broderies populaires.

Si naguère encore on dédaignait ces produits artistiques du sol natal, si peu de personnes en admettaient la valeur et l'importance, c'est qu'on a oublié ou qu'on ne comprenait plus la zadruga, bienfaisante association patriarcale, où florissait tout ce qui élève âme et coeur, tout ce qui est beau, bon et vrai, entre autres la chanson et la broderie.

La société du musée patriotique d'Olmutz, fondée par feu M. le professeur **Jean Havelka**, et par l'éminent archéologue M. le docteur **Henri Wankel**, a le mérite d'avoir dirigé l'attention sur ces restes de notre ancienne civilisation. Munis de profondes connaissances et secondés par M. l'abbé **J. Wurm**, député à la diète, ces deux patriotes se sont mis à la recherche de vieux ouvrages à l'aiguille moraves.

Quand ensuite plusieurs dames d'Olmutz, présidées par Mesdames **E. Wankel** et **V. Havelka**, prêtèrent l'appui de leur expérience et de leur bon goût, on put, en 1885, arranger une exposition de broderies, dentelles etc. moraves à Olmutz et prendre part plus tard à celle de Vienne. A ces deux expositions les ouvrages de nos femmes et filles moraves ont éveillé l'admiration des experts et mérité les éloges des délégués du gouvernement.

Puisque tout le monde ne peut pas visiter notre musée pour en examiner la riche et précieuse collection d'anciennes broderies, et qu'il est pourtant désirable que cet art populaire soit connu et cultivé chez nous dans toute sa beauté et pureté de style originales, je me suis décidée, grâce à l'obligeance de M[me] **V. Havelka,** conservatrice de cette branche du musée, à publier ce choix de dessins et contribuer ainsi à propager parmi nos dames l'intérêt pour ces beaux ornements de leur toilette.

Je ne doute point que nos peintres ne trouvent aussi occasion d'en profiter.

Si notre public patriotique apprécie le présent recueil, mon but sera atteint et la suite ne tardera pas à paraître.

OLMUTZ, avril 1887.

Berthe Sojka.

Sbírku tuto vydala jsem také z příčiny, aby se zamezilo stálému tomu vydávání našich prací za cizé. Cestující ze všech končin navštěvují kraje naše a zkupují staré a krásné výšivky lidu našeho, by je pak veřejnosti podali, vyhýbajíce se přiznati, že vzorce tyto od žen národů slovanských pochází. Nechci zkoumati, zda úmysl neb opomenutí v tom spočívá, zda národní neb obchodní prospěch hlavním toho činitelem.

Nalezla jsem v časopisech modních mnohé vzorky vyšívání našeho mezi vyšíváním cizým.

Způsobem tím obohacují se jiní na útraty naše.

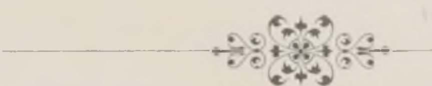
Vzory tyto jsou prací žen slovanských na Moravě bydlících, bez ohledu, zda původu hanáckého, slováckého neb valašského, anť pro příbuznosť svou přesné jich oddělení době pozdější teprv ponecháno býti musí.

Vzaty jsou z různého při obřadech církevních i rodinných užívaného prádla a přístrojů, jako: oltářních pokrývek, boudnic, úvodnic, šátků, ručníků, rukávců a jiných, a dají se opět buď v celku, neb jednotlivě upotřebiti na vše, co vyšíváním zdobeno býti může, jako na límce, obruby šatů a rukávů, kabátce, prádlo ložní a stolní a t. d. Ve sbírce této ponechala jsem barvy, jak na původních předmětech se nalezají, mohou se však dle potřeby vlastního vkusu změniti.

Steh ponejvíce jest křížový a lze jej hedbávím, vlněnou neb bavlněnou nití přes stámin (kanavu) na každou látku, hedbáví neb plátno, přenésti. Část jest též stehováním (Holbein), jež vyniká tím, že jest na obou stranách stejné, což zajisté každá v ručních pracích obeznalá žena ihned pozná, a dají se všudy různé ty hvězdy ( ), sekáče ( ), cestičky vlnité ( ) a přímé ( ), pak květy s točinky ( ) atd. velmi dobře upotřebiti.

Zajisté poskytnou nashromážděné zde vzorky, jichž jest 110, značného výběru ku výšivkám.

B. S.



Knížecí arcibiskupská knih- a kamenotiskárna v Olomouci.

Le présent recueil a été arrangé aussi dans le but de mettre fin au système de plagiat au profit des motifs de broderies étrangers. De toutes parts les voyageurs de commerce viennent chez nous acheter les belles anciennes broderies pour les livrer au marché public, sans avouer que ces dessins ont été inventés par la femme slave. Je ne veux pas approfondir si cette omission n'est pas une suppression, faite soit par ruse de métier, soit dans l'intérêt national.

J'ai trouvé dans les journaux de modes bien des motifs slaves parmi ceux attribués à d'autres peuples.

C'est ainsi que les étrangers s'enrichissent à nos dépens.

Ces modèles-ci sont copiés sur les originaux des femmes moraves de tribu hanaque, valaque ou slovaque; leur analogie et ressemblance est parfois si grande qu'un stricte classement par tribu doit être réservé à l'avenir.

Ils sont appliqués à différentes pièces de lingerie et de vêtements destinées soit pour l'église soit pour la maison, comme draps d'autel, draps baptismaux, rideaux de lit d'accouchée, mouchoirs, serviettes, manches etc. On peut s'en servir soit en entier soit en partie pour tout ce qu'on aime à embellir de broderies, tel que cols, bordures de jupe, de manche et de corsage, linge de table et de lit. J'ai laissé à chaque dessin les couleurs de l'original; il va sans dire qu'on peut les changer à son propre goût.

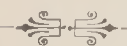
La plupart en sont exécutés au point de croix avec fil de soie, de laine ou de coton, sur canevas, sur soie ou sur toile. Un petit nombre en est fait au point de traits. Toute dame quelque peu experte en ce genre d'ouvrage sait que le point de traits est à double face et qu'il permet d'utiliser facilement les différents motifs en forme d'étoile (✱), d'antennes (◁ ▷), les lignes ondulées (∿∿) et brisées (⌐_⌐, ‹›).

Les 110 dessins réunis dans ce recueil offrent sans doute un choix de broderies assez complet.

B. S.



STICKEREI-MUSTER
DES SLAVISCHEN VOLKES IN MÄHREN.



NACH DEN ORIGINALIEN,

WELCHE SICH IM PATRIOTISCHEN MUSEUM IN OLMÜTZ BEFINDEN,

AUF STEIN GEZEICHNET UND HERAUSGEGEBEN

VON

BERTHA SOJKA.

Jede Nation ist glücklich, wenn sie ihr Selbstbewustsein und ihre Stärke aus vergangenen glorreichen Zeiten schöpfen kann. Es ist auch würdig und Pflicht dieser Nation, alles, was gutes und schönes aus diesen Zeiten verblieb, weiter zu fördern und zu vervollkommnen.

Das czecho-slavische Volk kann und darf sich einer solchen Vergangenheit rühmen und es kann Niemanden verwundern — denn es ist auch der natürliche Gang seines Fortschrittes — wenn es sammelt, was sich aus jenen Zeiten erhalten hat.

Die ersten Wecker des Volkes zum neuen Leben sammelten z. B. die im Volke üblichen Lieder, und es gebührt ihnen der Dank dafür, denn auf Grund des Volksliedes konnten die Compositeure die Musik in ihrem wirklich volksthümlichen Charakter fortbilden und die Nation von dem Vorwurf verschonen, dass auch dieser Kulturzweig von den Nachbaren entnommen wurde, um mit fremdem Gefieder zu prahlen.

Ein anderer ebenfalls nicht zu unterschätzender Rest gewesener Cultur und gleichzeitig ein Dokument ruhmreicher Zeiten ist die Ornamentik, die sich hauptsächlich in der Volksstickerei zeigt.

Dieser häuslichen Kunst legte man bis vor kurzer Zeit keinen grossen Werth bei; ist ja selbst die Zadruha, bei den Slaven die Mutter alles dessen, was schön und gut ist, wie das Volkslied und die Volksstickereien, in Vergessenheit gekommen.

Dem patriotischen Museum in Olmütz, dessen Stütze der verstorbene Professor **J. Havelka** war und jetzt unser berühmter Archeolog Dr. **Wankel** ist, gebührt das Verdienst, dass auch dieser Culturzweig — die Volksstickerei — zum Erwachen gebracht wurde. Auf Grund reicher Erfahrungen fingen diese Männer an, unterstützt durch den hochw. Herrn P. **Ig. Wurm**, Reichs- und Landtagsabgeordneten, die alten Handarbeiten der mährischen Frauen zu sammeln.

Als dann mit diesem Streben die Erfahrung und der edle Kunstsinn mancher Damen in Olmütz, an deren Spitze die Frauen **Elise Wankel** und **Vlasta Havelka** standen, sich vereinigte, konnte schon im Jahre 1885 eine grosse Ausstellung von mähr. Stickereien und Spitzen veranstaltet und später auch die Ausstellung in Wien beschickt werden. Auf beiden diesen Ausstellungen machten die Handarbeiten unserer Frauen und Mädchen wahres Aufsehen und wurde ihnen die Bewunderung der Fachkenner und das Lob der hohen Regierung zu Theil.

Da Jedermann nicht die Gelegenheit geboten ist, selbst in das Olmützer Museum zu kommen und die hier aufgehäuften Schätze in Augenschein zu nehmen, es aber wünschenswerth ist, dass die Volksstickereien bei uns wieder in ihrer originellen Pracht ins Leben treten, entschloss ich mich, unterstützt durch das Entgegenkommen der Frau Custodin **Vlasta Havelka**, diese Muster herauszugeben und hiemit beizutragen, damit Kleider und Wäsche unserer Frauen und Mädchen abermals im Glanze der Schönheit der Volksstickereien erscheinen.

Auch unsere Maler werden so Manches aus dieser Sammlung schöpfen können.

Wird diese Ausgabe in den patriotischen Kreisen die richtige Aufmerksamkeit finden, so ist mein Ziel erreicht und wird auch das weitere Heft in Kürze nachfolgen.

OLMÜTZ, im April 1887.

BERTHA SOJKA.

Diese Collection habe ich auch aus dem Grunde herausgegeben, um zu verhindern, dass unsere Arbeiten nicht als fremde ausgegeben werden. Reisende aus allen Gegenden besuchen unser Land und sind bemüht, die alten und schönen Stickereien unseres Volkes zusammenzukaufen, um selbe dann der Oeffentlichkeit zu übergeben, wobei sie anzugeben vermeiden, dass diese von den Frauen der slavischen Völker entstammen.

Ich will nicht prüfen, ob hier die Absicht oder ein Uebersehen vorherrscht, oder ob geschäftliche oder nationale Interessen dem zu Grunde liegen.

In diversen Mode-Journalen fand ich viele Muster mährischer Stickereien unter denen anderer Völker. Dadurch bereichern sich Andere auf unsere Kosten.

Diese Muster entstammen den slavischen Frauen Mährens ohne Rücksicht auf ihren hanakischen, slovakischen oder wallachischen Ursprung, da eine genaue Abgrenzung der Muster wegen ihrer Verwandschaft erst einer späteren Zeit überlassen werden muss.

Entnommen sind sie von verschiedenen Wäsche- und Kleidungsstücken, wie solche bei kirchlichen Ceremonien und Gebräuchen im Familienleben verwendet werden, als: „Altardecken, Tauf-, Wochenbett-, Kopf- und Handtüchern, Aermeln“ u. s. w. und können wieder im Ganzen oder einzeln angewendet werden auf Alles, was mit Stickereien geziert werden kann, als: Krägen, Umsäumung von Kleidern und Aermeln, auf Tisch- und Bettwäsche u. s. w. Ich habe dieselben Farben beibehalten, wie sie sich auf den Originalien befinden, sie können aber nach Bedarf und eigenem Geschmack geändert werden.

Der Stich ist meistens gekreuzt und kann mit Seide, wollenen oder baumwollenen Faden über Canave auf einen jeden Stoff, Seide oder Leinwand übertragen werden. Ein Theil ist mit Holbeintechnik auf beiden Seiten gleich, was gewiss eine jede in Handarbeit geübte Frau gleich erkennt, und können die diversen Sterne (❋), Hacken (〈〉), die geraden (‾_/‾) und Wellenwege (∿∿), dann die Blüthen mit ihren Staubfäden (◊ ◊) sehr gut verwendet werden.

Die hier gesammelten 110 Muster bieten gewiss eine ziemliche Auswahl für Stickerei-Arbeiten.

B. S.

Tab. I.

Vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě

Modèles de broderies du peuple slave en Moravie.



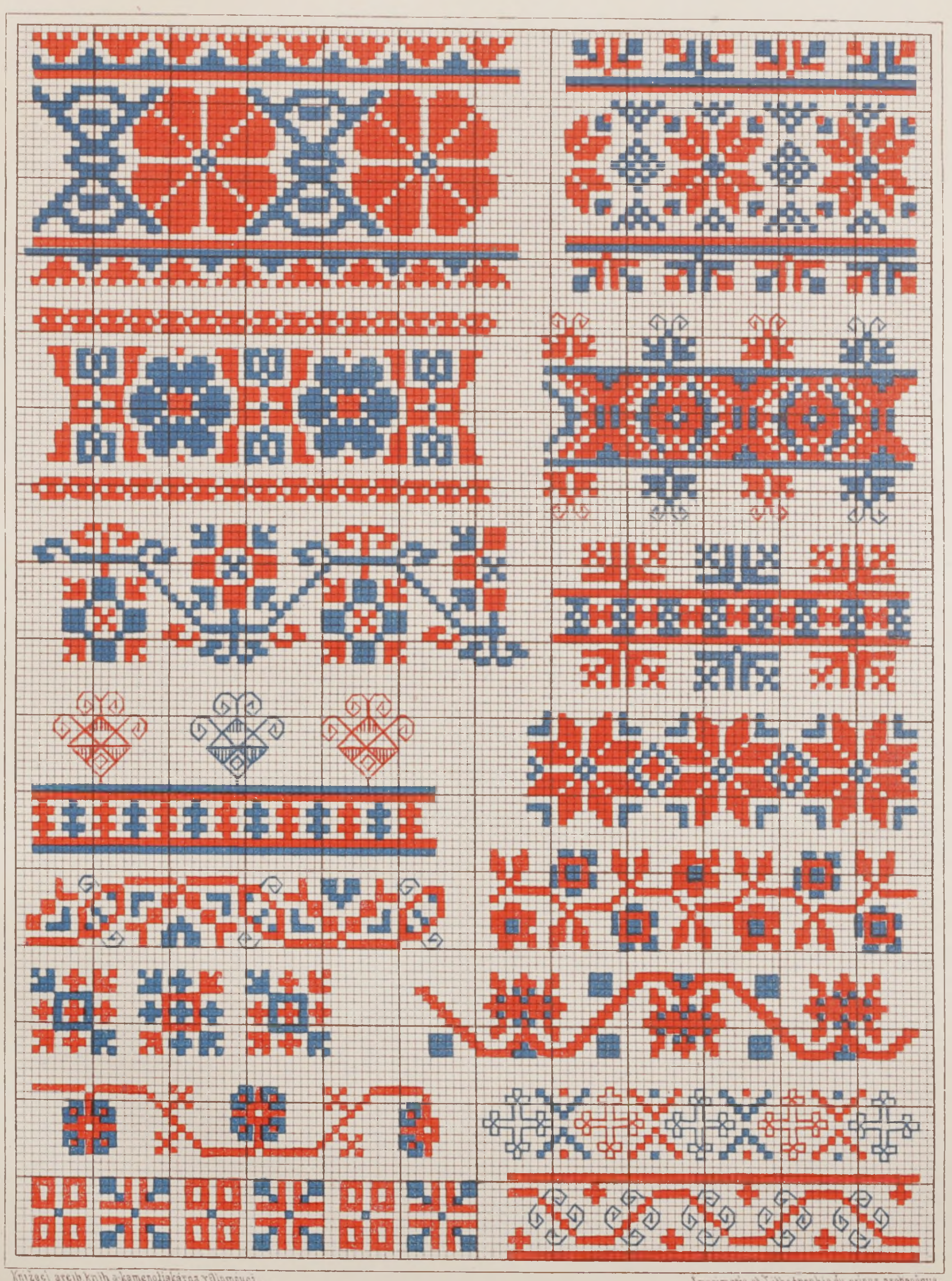
Knížecí arcib. knih. a kamenotiskárna v Olomouci. Imprimerie et Lithographie du prince archevêque.

Dle originálů, jež nacházejí se ve vlasteneckém museu v Olomouci, kreslila a vydala Berta Sojková.

Copies sur les ouvrages originaux, déposés au musée patriotique d'Olmutz et publiés par Berthe Sojka.

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE.



Knížecí arcib. knih- a kamenotiskárna v Olomouci. Imprimerie et Lithographie du prince archevêque.

Dle originálů, jež nacházejí se ve vlasteneckém museu v Olomouci, kreslila a vydala Berta Sojková.

Copiés sur les ouvrages originaux, déposés au musée patriotique d'Olmutz et publiés par Berthe Sojka.

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE.



Knížecí arcib. knih. a kamenotiskárna v Olomouci

Imprimerie et Lithographie du prince archevêque.

Dle originálů, jež nacházeji se ve vlasteneckém museu v Olomouci, kreslila a vydala Berta Sojková.

Copiés sur les ouvrages originaux, déposés au musee patriotique d'Olmutz et publiés par Berthe Sojka.

Tab. IV.

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE.



Knížecí arcib. knih. a kamenotiskárna v Olomouci. Imprimerie et Lithographie du prince archevêque.

Dle originálů, jež nacházejí se ve vlasteneckém museu v Olomouci, kreslila a vydala Berta Sojková.

Copiés sur les ouvrages originaux, déposés au musée patriotique d'Olmutz et publiés par Berthe Sojka.

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE.



Knížecí arcib. knih. a kamenotiskárna v Olomouci

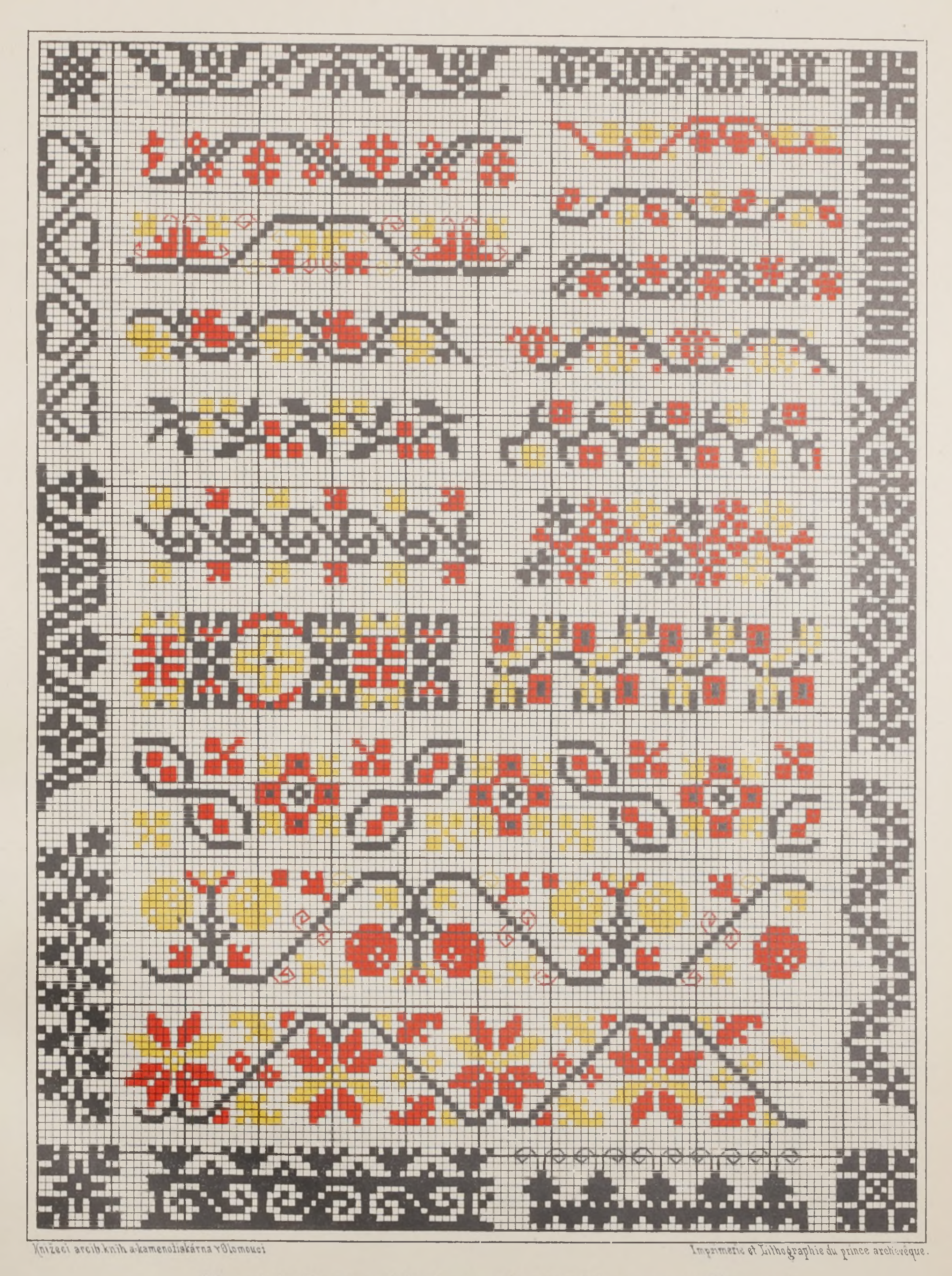
Imprimerie et Lithographie du prince archevêque.

Dle originálů, jež nacházejí se ve vlasteneckém museu v Olomouci, kreslila a vydala Berta Sojková.

Copiés sur les ouvrages originaux, déposés au musée patriotique d'Olmutz et publiés par Berthe Sojka.

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE.



Knížecí arcib. knih. a kamenotiskárna v Olomouci

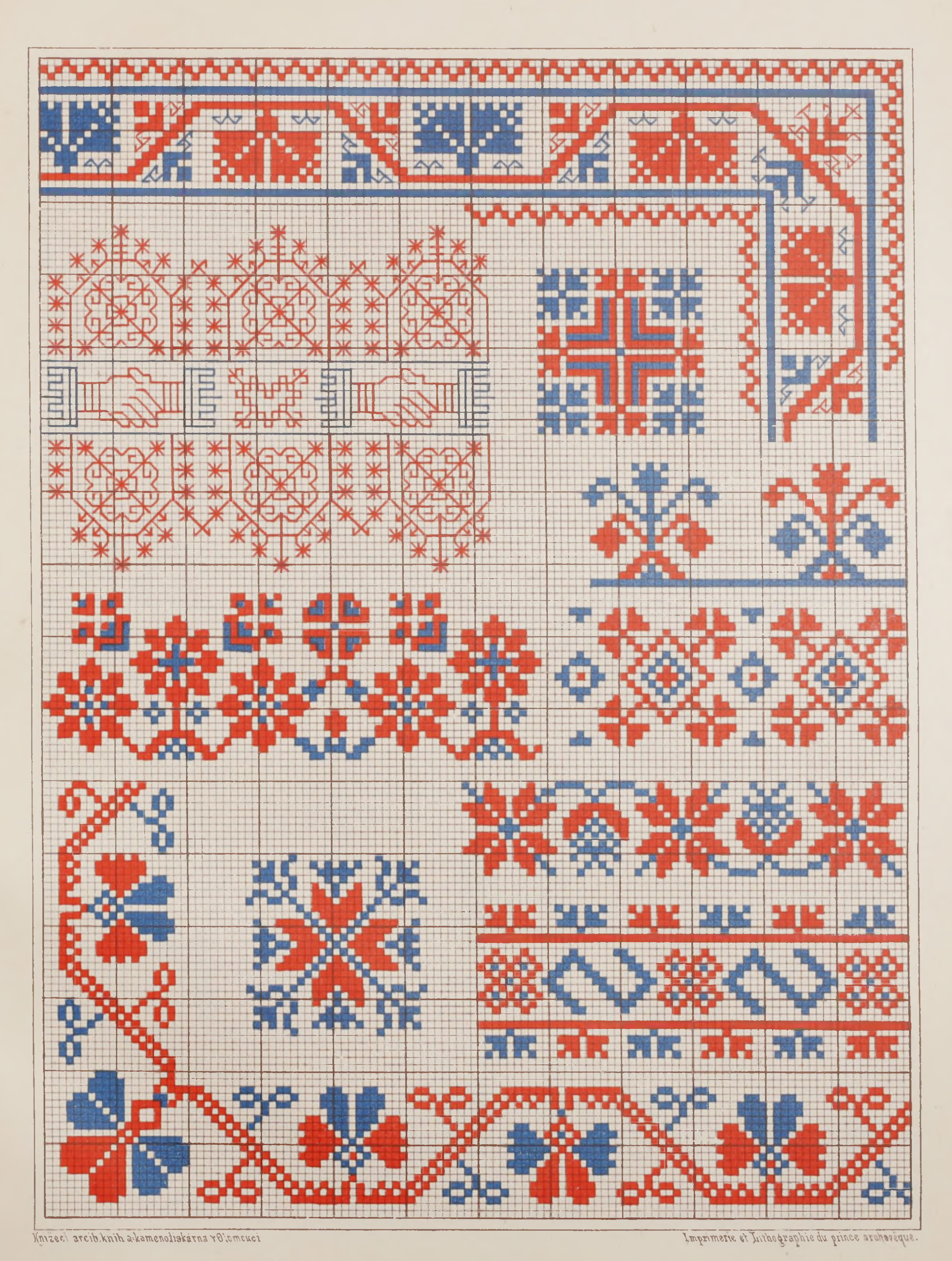
Imprimerie et Lithographie du prince archevêque.

Dle originálů, jež nacházejí se ve vlasteneckém museu v Olomouci, kreslila a vydala Berta Sojková.

Copiés sur les ouvrages originaux, déposés au musée patriotique d'Olmutz et publiés par Berthe Sojka

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE.



Knížecí arcib. knih. a kamenotiskárna v Olomouci

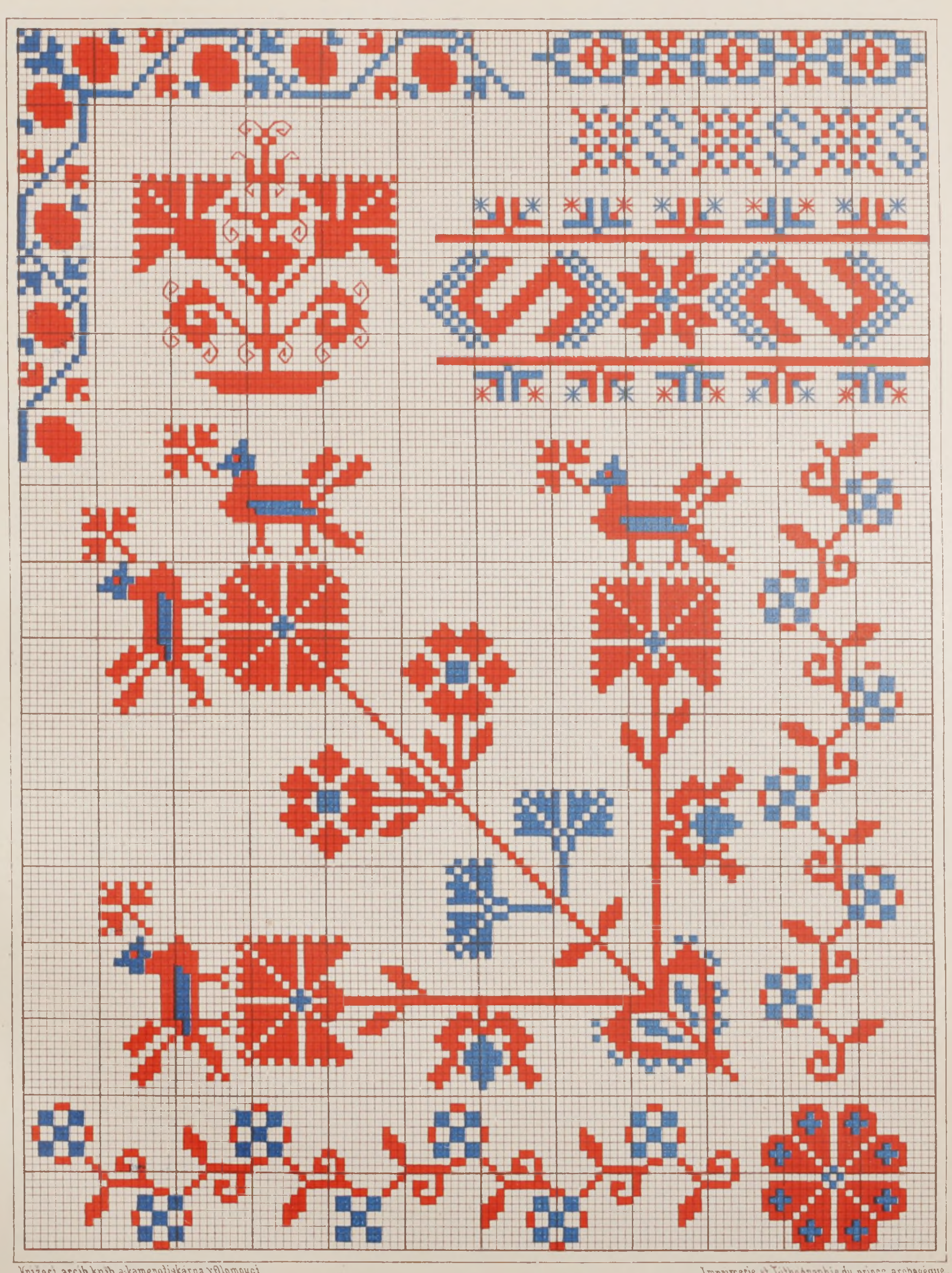
Imprimerie et Lithographie du prince archevêque.

Dle originálů, jež nacházejí se ve vlasteneckém museu v Olomouci, kreslila a vydala Berta Sojková.

Copiés sur les ouvrages originaux, déposés au musée patriotique d'Olmutz et publiés par Berthe Sojka.

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE.



Knížecí arcib. knih. a kamenotiskárna v Olomouci

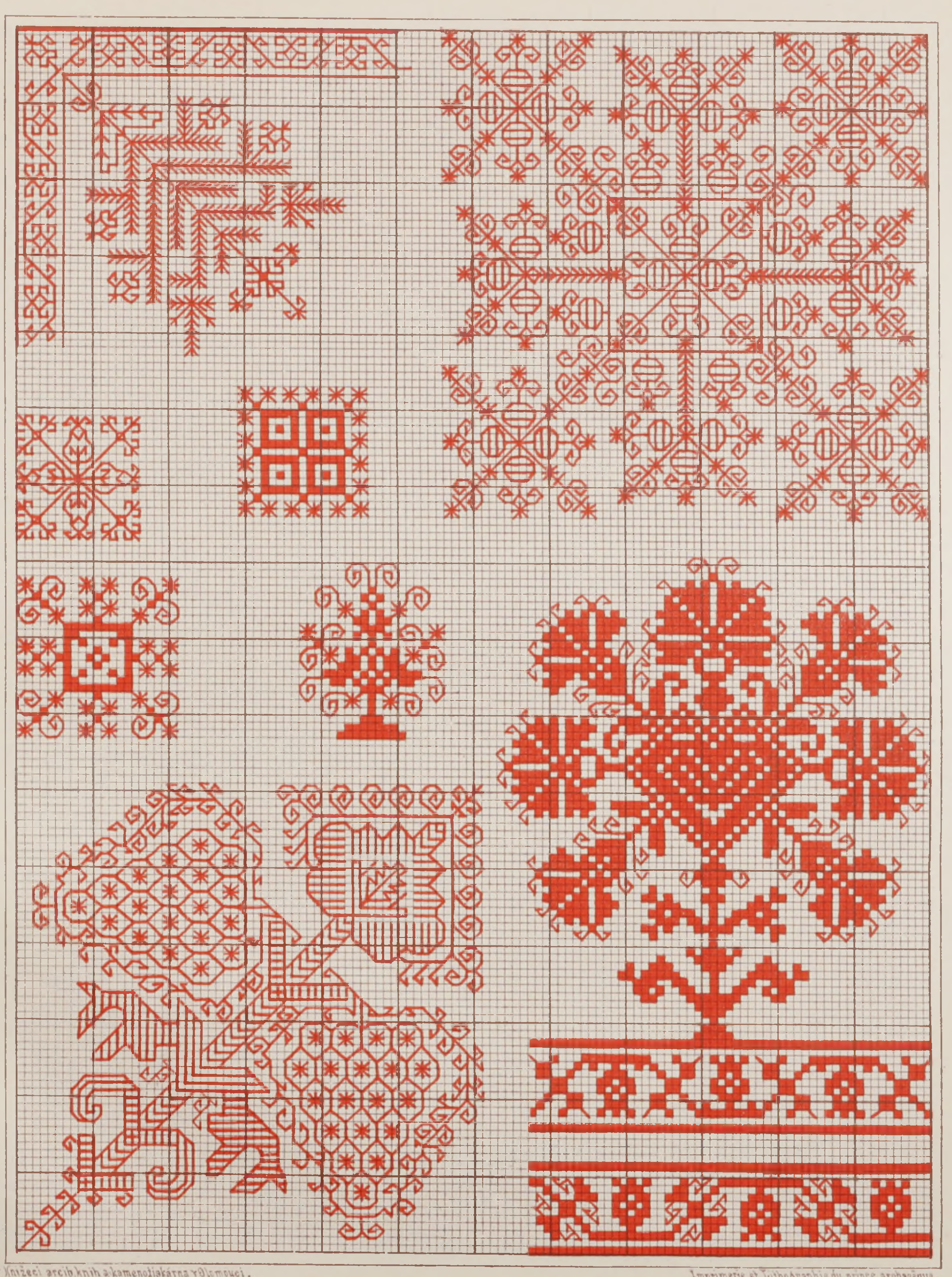
Imprimerie et Lithographie du prince archevêque.

Dle originálů, jež nacházejí se ve vlasteneckém museu v Olomouci, kreslila a vydala Berta Sojková.

Copiés sur les ouvrages originaux, déposés au musée patriotique d'Olmutz et publiés par Berthe Sojka.

Vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě

Modèles de broderies du peuple slave en Moravie.



Knížecí arcib. knih a kamenotiskárna v Olomouci. Imprimerie et Lithographie du prince archevêque.

Dle originálů, jež nacházejí se ve vlasteneckém museu v Olomouci, kreslila a vydala Berta Sojková.

Copiés sur les ouvrages originaux, déposés au musée patriotique d'Olmutz et publiés par Berthe Sojka.

Tab. X.

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE.



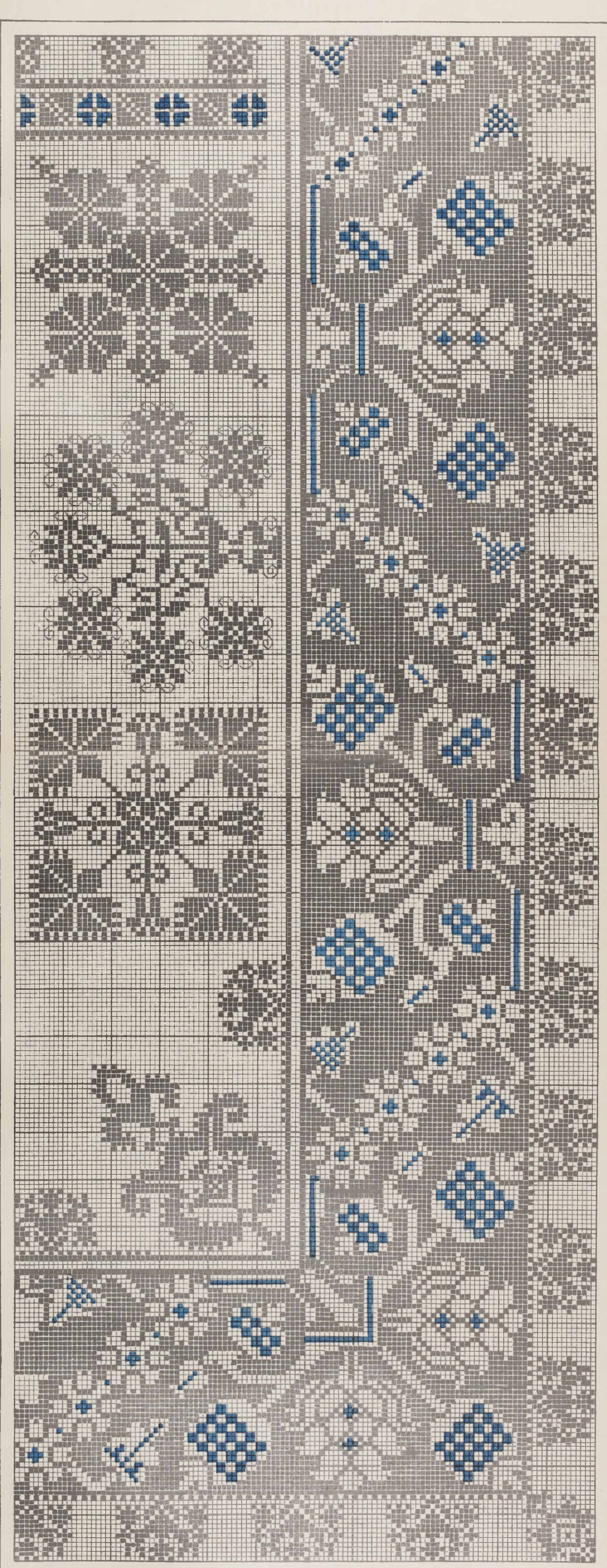
Knížecí arcib. knih. a kamenotiskárna v Olomouci. Imprimerie et Lithographie du prince archevêque.

Dle originálů, jež nacházejí se ve vlasteneckém museu v Olomouci, kreslila a vydala Berta Sojková.

Copiés sur les ouvrages originaux, déposés au musée patriotique d'Olmutz et publiés par Berthe Sojka.

Vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě.

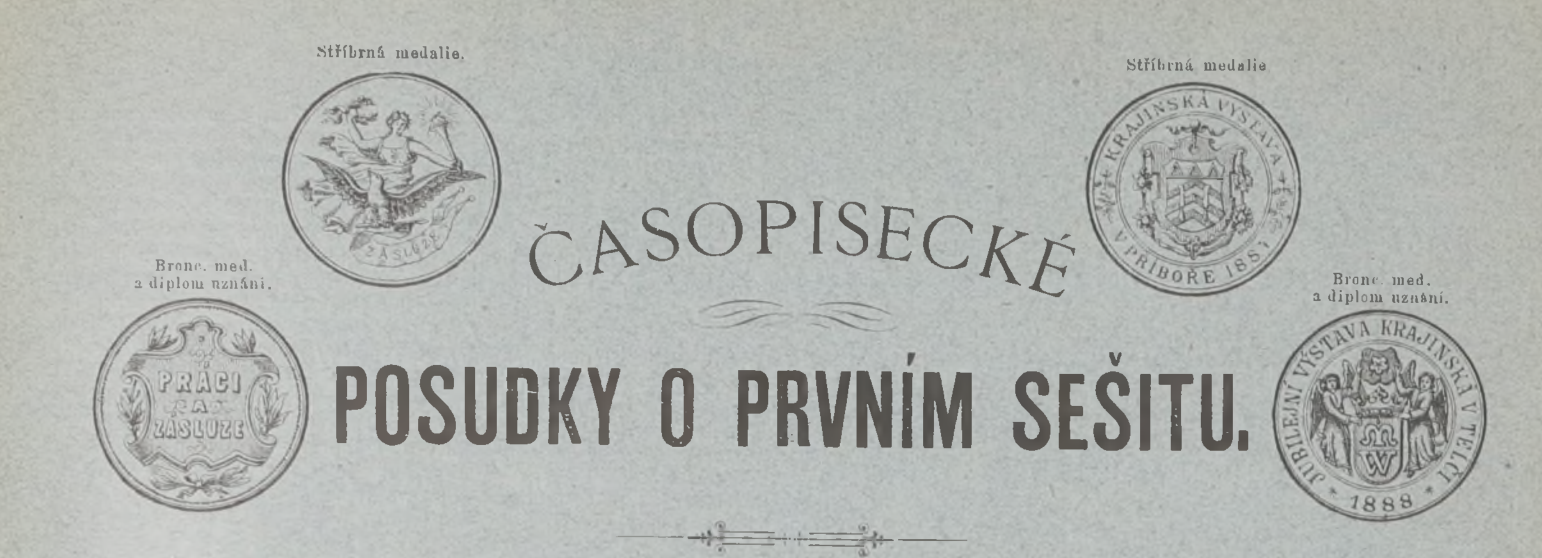
Modèles de broderies du peuple slave en Moravie.



Knížecí arcib. knih- a kamenotiskárna v Olomouci. Imprimerie et lithographie du prince archevêque.

Dle originálů, jež nacházejí se ve vlasteneckém museu v Olomouci,
kreslila a vydala Berta Sojková.

Copiés sur les ouvrages originaux, déposés au musée patriotique d'Olmutz et publiés par Berthe Sojka.



ČASOPISECKÉ POSUDKY O PRVNÍM SEŠITU.

„Časopis vlasteneckého spolku muzejního“, čís. 14., v červnu 1887.:

Vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě. Dle originálů, jež nacházejí se ve vlasteneckém muzeu v Olomouci, na kámen kreslila a vydala Berta Sojková. V Olomouci 1887. Když před dvěma roky uspořádána byla první výstava moravského vyšívání národního ve vlasteneckém museji našem, vzbudily zbytky tyto veliké kultury předků našich slovanských takový podiv, že hosté vznešení a znalci na slovo vzatí z dalekých končin Rakouska se sjížděli, aby na vlastní oči se přesvědčili, čeho schopna jest upracovaná ruka venkovských dívek našich, jimž ve školách ani nejmenšího vzdělání v pracech ručních se nedostalo. — Proto s úsilím největším jalo se muzeum naše sbírati všeliké zbytky ornamentiky národní na prádle i na šatech. Než účelem muzea není sbírati pouze památky cenné předků našich: muzeum, nemá-li života prosto býti, musí též k památkám těmto všeliký důmysl, ba i praktický smysl krajanův a národovcův obraceti. Neboť pouze tímto spůsobem, když poznáme a oceníme všeliké zbytky různých odborův umění národního, vzpružíme lásku svou k národu od pradávna slavnému, pouze tímto spůsobem naučíme se hájiti svérázu národního a dovedeme opříti se vlivu kultury západní, pro nás cizí, jež zhoubně vše starobylé nivelizujíc, zhoubnému kosmopolitismu v pospas nás vydává. A první takou tlumočnicí památek těchto stala se nám neunavná choť zakladatele vlast. muzea, paní Vlasta Havelková ana první se pokusila a to se zdarem, vyšívání národní se stanoviska starožitného i uměleckého oceniti, uveřejnivši celou řadu důmyslných článkův o ornamentice národní v časopisu tomto. Jí po bok postavila se letos síla nová, jež ve skutek uvedla, po čem tolik jsme toužili, že totiž ornamentika národní stane se přístupnou všem, kdož ji zase ku zaslouženému ocenění v domácnosti i průmyslu přivésti chtějí a nemají příležitosti skvosty ty v původní ryzosti seznati. Jest to paní Berta Sojková, jež vybravši 110 zajímavých vzorků ze sbírek vyšívání ve vlasteneckém muzeji olomouckém uschovaných, jala se je na kámen kresliti, a již také prvý svazek alba svého s názvem s vrchu udaným uveřejnila. A věru svrchovaný byl čas, že paní Sojková dílem svým nás potěšila. Vždyť sami protivníci naši shánějí se již po vzorech národních, uvádějí je v obchod, vydávají výkresy vzorků našich, a při tom všem splácejí nám tím vděkem, že původ slovanský vzorů těch, úplně — umlčují. Sbírka pí. Sojkové vydána jest s textem českým a franzouzským. Obsaženo v ní 110 vzorků, jež vzaty jsou z různého prádla při obřadech církevních i rodinných užívaného, jako: oltářních pokrývek, boudnic, úvodnic, šátků, ručníků, rukávců a j. a dají se opět buď v celku neb jednotlivě upotřebiti na vše, co vyšíváním zdobeno býti může, jako na límce, obruby šatů a rukávce, kabátce, prádlo ložní a stolní atd. Steh ponejvíce jest křížový a lze jej hedbávím, vlněnou nebo bavlněnou nití přes stramín (kanavu) na každou látku, hedbáví nebo plátno přenésti. Část jest též stehováním (Holbein), jež vyniká tím, že jest na obou stranách stejné. Vzorky přeneseny jsou na 12 tabulek formátu 4⁰; z nichž 6 provedeno jednobarevně (červeně), 5 dvojbarevně (červeno a modro neb černo a modro), 1 jest o třech barvách (červené, černé a žluté). Všecky vzory vynikají ušlechtilostí a lahodností tvarů, zamlouvají se lahodností barev a poskytují tudíž hojný výběr k vyšívání všeho druhu. Za zvláštní přednosť přičítáme paní Sojkové, že s pílí v skutku mravenčí se přičinila, vzory jednotlivé tak věrně dle originálu okresliti, že nešetřeno ani nejmenších podrobností ve formách, že původnosť ve všem mistrně se prozračuje. Doporučujíce sbírku tuto co nejvřeleji ct. čtenářstvu svému, dodáváme, že cena jest velmi mírná. Jsme ochotni každému, kdo nám zašle 1 zl. 10 kr. album toto franko zaslati. Kéž neschází dílo toto v žádné uvědomělé rodině české, v žádné škole národní, abychom do roka slíbený sešit druhý „Vzorů“ uvítati mohli! *J. V.*

„Národní Listy“, čís. 123., ročník XXVII., ze dne 5. května 1887.:

Vyšívání lidu slovanského na Moravě. Leží před námi velmi vkusně upravená a dokonale provedená artistická sbírka, obsahující vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě. Jest to 12 tabulek v barvotisku, jež dle originálů, které nacházejí se ve vlasteneckém museu v Olomouci, na kámen kreslila a vydala Berta Sojková. Vydavatelka elegantního tohoto alba, v němž podáno 111 vzorků na vyšívání, vesměs původních prací našich žen, získala si platných zásluh o zachování drahocenných těchto ukázek našeho domácího umění. Šířiti slov o umělecké ceně dotyčných vzorků bylo by věcí zbytečnou. Vzaty jsou z různého, při obřadech církevních i rodinných užívaného prádla a přístrojů, jako oltářních pokrývek, boudnic, úvodnic, šátků a t. d., všecky pak vynikají jemností, smyslem pro uměleckou formu a onou něhou, jež vůbec přívlastkem domácí práce ženy slovanské. Vítáme dílo obětavé vlastenky, s níž úplně souhlasíme, praví-li v úvodu, že sbírku vydala hlavně z té příčiny, aby zamezilo se stálému vydávání našich prací za cizí, neboť cestující ze všech končin navštěvují kraje naše a kupují staré a nové výšivky lidu našeho, jež nápodobí a z nichž těží, aniž by přiznali, že vzorce tyto jsou dílem žen národa slovanského. Při příležitosti té projevujeme přání, aby vydavatelka nepřestala na první této kolekci, nýbrž aby ve vydávání dalších vzorků pokračovala. Předpokládáme úvěm, že snaha její zejména v rodinách česko-slovanských nalezne hojnou podporu a že nebude vzdělané ženy české, jež by si krásnou sbírku pí. Sojkové neopatřila. Cena jest mírná: sbírka stojí pouze 1 zl.

„Našinec“, č. 49., roč. XIX., ze dne 17. dubna 1887.:

Vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě, dle originálů jež nacházejí se ve vlasteneckém museu v Olomouci na kámen kreslila a vydala Berta Sojková. Připomenouti sluší ještě, že sbírku tuto, upravenou jako skutečné album rozkošných vzorů ku práci něžných rukou našich českých dám, dlužno považovati jakožto vynikající práci ve směru renesance skvostných lidových vzorů vyšívání národního, a že účelem vydání jejího nebylo snad rozmnožení těch tisíců banálních „mustrů“, jimiž zaneseny jsou domácnosti naše, nýbrž naopak, sbírka ta má poslání reformy v oboru rámu vyšívacího, zavedení původnosti, čerpané ze samého jádra lidu, na pracovní stolek české dívky a hospodyně. Vědomý cíl tento vysloven jest také vzletnými slovy v předmluvě jazykem českým a francouzským dílu předeslané, jimiž objasňuje spanilomyslná vydavatelka stručně vývoj obnoveného ruchu ohledem k národnímu umění zahájeného vlasteneckým museem a slibuje další pokračování v záslužné práci, potká li se první sešit s oblibou. Redakce vzorů provedena velmi obezřetně, jakkoli není z těžka z takového pokladu vkusu vkusné vybrati, přece dlužno chváliti, že při vší původnosti a pelu národní poesie vybráno pro první sešit to, co panujícím názorům nejpřístupnějším jest. Domníváme se, že tento spůsob reformy vkusu našich dívek nejmoudřejším jest, oprava kroje ve smyslu národním vždy zůstane pouhou, ačkoli pěknou utopií. Že rázovitosť a nevystihlá úhlednosť vzorů těch získá si obliby všech žen a dívek českých, nelze pochybovati. Nám se zvláště líbí, že sbírkou přítomnou, a předmluva se také o tom zmiňuje, zabráněno bude plenění bohatého umění prostých venkovanek českých na útraty českého jména, jak provádí se na mnoze módními žurnály cizojazyčnými. Při elegantní foliového vydání sbírky (111 barvotiskových vzorů) jest cena 1 zl., se zásylkou o 10 kr. více, věru nepatrnou.

„Světozor“, čís. 26. (1039.), ze dne 20. května 1887.:

Vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě, dle originálů ve Vlasteneckém museu v Olomouci se nacházejících na kámen kreslené vydala právě paní Berta Sojková v úhledném sešitu textem českým a francouzským doprovozené. Jest to dílko při ruchu, který pro pěstování národního vyšívání u nás nyní se rozproudil, právě časové, jež vyhoví — bez fráse — potřebě cítěné. Vyhoví jí pak tím spíše, že obsahuje vesměs vzorky pr vedené technikami snadnými, křížkem, stehováním, vrkůčkovým stehem, jež bez předběžné kresby se pracovati dají. Výběr vzorků vesměs charakteristických svědčí o věčné znalosti paní vydavatelky, jakož i kustodky musea pí Vlasty Havelkové, jež při práci její radou jí nápomocna byla.

Sešit obsahuje 12 listů v jednom, dvou neb i třech tónech přesně provedených, a dlužno cenu jeho, 1 zl. obnášející, vzhledem k obsahu pěkné publikace za velmi skrovnou označiti.

Doporučujeme vzory pí. Berty Sojkové co nejvřeleji všem dámám našim, jež tu naleznou motivy k okrašlování prádla, úboru stolního, předmětů toilety i ozdoby a okrasy bytu. Jsme přesvědčeni, že nebude školy české, obecné i měšťanské, jež by dívkám nepředložila vzory původnosti i vkusem vynikající, na místě konvencionelních a opotřebovaných ornamentů, dosud namnoze běžných. Příklad Prahy, jenž již nyní po všech krajích našich ozvěny n byvati počíná, bude zajisté tím dále tím hojněji následován, a dílko, jež iniciativě olomucké děkujeme, bude jednou z pomůcek k vymanění ženské práce z podruží cizího.

R. T—á (Renáta Tyršová.)

„Selské Listy“, č. 36., roč. IV., ze dne 6. května 1887.:

Vyšívání lidu slovanského na Moravě. Jak jsme se již minule zmínili, vydala paní Berta *Sojková* vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě, jež byla dle originálu nacházejících se v museu olomuckém sama na kámen kreslila. Tisk opatřila knížecí arcibiskupská tiskárna. Sbírka nám zaslaná obsahuje 12 tabulek v barvotisku, na nichž nachází se celkem 111 vzorků na vyšívání, jež vzaty jsou z prádla a potřeb obřadních, pokrývek, průvodnic, šátků i prádla vůbec, jakž v mnohých moravských krajinách až do dnes mezi lidem obvyklá jsou. Vyznáváme se, že na nás učinilo toto elegantní album dojem ten nejpříznivější a to nejen výběrem svým, svou pěknou a elegantní úpravou, ale zvláště tendencí díla celého, kteráž se jeví v tom, celé vlasti a s ní zároveň celému vzdělanému světu (úvod a tituly jsou též v jazyku francouzském) dokázati, co jest majetkem naším národním a co nám tudíž žádná cizí spekulace nesmí za své prohlášet. Zároveň jest tu našemu průmyslu poskytnuta příležitost, poznati hojnost motivů domácích, původních a slovanských k novým obměnám. Ale i pro domácnosti naše má album paní Berty Sojkovy vysokou cenu, neboť tam, kde se dosud braly vzorky cizí z rozličných těch modních časopisů, mají nyní sbírku nejkrásnějších vzorků původních. I očekáváme tudíž, že nebude dílo toto v žádné domácnosti české scházeti, za kterýmž účelem paní vydavatelka také tak nízkou cenu za celé album určila, totiž 1 zl. Vydáním vzorků vyšívání lidu slovanského získala si vzorná vlastenka naše záslub platných a my nepřejeme jí i nic vroucněji, než by úmysl, jenž ji ku vydání alba přiměl, nalezl také nejúplnějšího uskutečnění nejhojnějším rozšířením díla tohoto.

„Olmützer Zeitung“, Nr. 1132, Jahrgang XIII., vom 23. April 1887.:

Pojednávajíc o výroku dvorního rady p. Falka v příčině národního vyšívání, píše: Mit Hinweis auf diesen Ausspruch eines so gewiegten Fachkenners, wie es Hofrath von Falke ist, kann man wohl annehmen, dass je weiter desto grösser die Zahl derjenigen sein wird, welche das Edle und Schöne, das in den mähr. Volksstickereien zum Ausdrucke kommt, werden kennen lernen wollen und alle diese und insbesondere Damen werden nun mit Freude ein Werk begrüssen, welches diese Kenntniss vermitteln soll. Es ist dies eine Kollection von Mustern, welche Frau Bertha Sojka nach den im Olmützer Museum befindlichen Original-Stickereien selbst auf Stein gezeichnet hat und dieselben nun auf 12 Folio-Blättern in Farbendruck dem Publikum unterbreitet. Die Auswahl der Muster — 111 an der Zahl — ist eine sehr gediegene, die Zeichnung eine überaus korrekte und die ganze Austattung eine solche, dass sie der fürsterzb. Buch und Steindruckerei alle Ehre macht. Von den zwölf Blättern der Kollektion sind 6 einfarbig (roth), 5 zweifarbig (blau-roth) und 1 dreifarbig (schwarz-gelb-roth). Der Preis (1 fl., mit Postzusendung 1 fl 10 kr.) ist in Ansehung des reichen gediegenen Materials und der netten Ausstattung gewiss ein äusserst billiger zu nennen. Diese Muster-Kollektion wird gewiss dazu beitragen, das die konventionellen vielbenützten und oft geschmacklosen Muster, die bei uns bis jetzt zur Ausschmückung der Frauenarbeiten dienen, beseitigt werden.

„Hlas Národa“, č. 127., ze dne 8. května 1887.:

Vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě. Národní vyšívání slovanské dochází obliby v širších pořád kruzích nejen krásné pleti, nýbrž i průmyslníků a lidu slovanského vůbec. Proto zavděčila se dojista všem těmto súčastněným paní Berta Sojková, jež sama nakreslila a v úpravě vkusné i krásné vydala vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě. Jest to dvanáct tabulek v barvotisku dle originálů, které nacházejí se ve vlasteneckém museu v Olomouci. Tisk opatřen jest v knížecí arcibiskupské knih- a kamenotiskárně v Olomouci.

„Komenský“, č. 21., roč. XV., ze dne 13. května 1887.:

Vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě (Dvanáct tabulek v barvotisku.) Dle originálů, jež nacházejí se ve vlasteneckém museu v Olomouci, na kámen kreslila Berta Sojková. V Olomouci 1887. Cena 1 zl. (Doporučujeme všem učitelkám ručních prací ženských v našich školách!)

„Domácí Hospodyně“, číslo 10. (94.), ročník IV., ze dne 15. května 1887.:

Přejíce sobě, aby vyšívání naše národní co možná nejvíce zobecnělo a naše krásné vzorky národní cizácké vytlačily, upozorňujeme své milé čtenářky na nové vítané dílo, „**Vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě**“ pí Bertou Sojkovou v Olomouci vydané. Sbírka ta obsahuje 111 krásných vzorků křížkových různého rozměru na dvanácti tabulkách umístněných, které hodí se pro všeliké potřeby. Odporučujíce ji všem milým čtenářkám co nejvřeleji, přejeme, aby se v brzku rozebrala. Cena 1 zl.

„Zlatá Praha“, č. 25., roč. IV., ze dne 23. května 1887.:

Včasnou a velice zajímavou publikaci vydala paní Berta Sojková v Olomouci: „Vzory vyšívání lidu Slovanského na Moravě“, čerpanou vesměs z bohatých sbírek Olomouckého musea. Veškerých vzorů, obsažených v úpravném sešitu, jest 111. Jsou to vesměs práce žen moravských a lze jich upotřebiti buď v celku neb jednotlivě na vše, co vyšíváním zdobeno býti může. Publikace paní Sojkové velice prospívá, že vydavatelka uveřejňuje vyvolené vzorky netoliko co do kresby, nýbrž i v barvách a sice v barvách, jak se nalezají na předmětech původních. Neklameme se prorokujíce podniku paní Sojkové zasloužený úspěch. Celá sbírka obsahující 12 téměř foliových listů, nestojí více než 1 zl. r. č.

Dále vyslovily se pochvalně jiné časopisy české a ruské.

Dostati lze ve všech řádných knihkupectvích

a u vydavatelky B. Sojkové v Olomouci, dolní náměstí čís. 17.



VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ.

(DESET TABULEK V BARVOTISKU.)

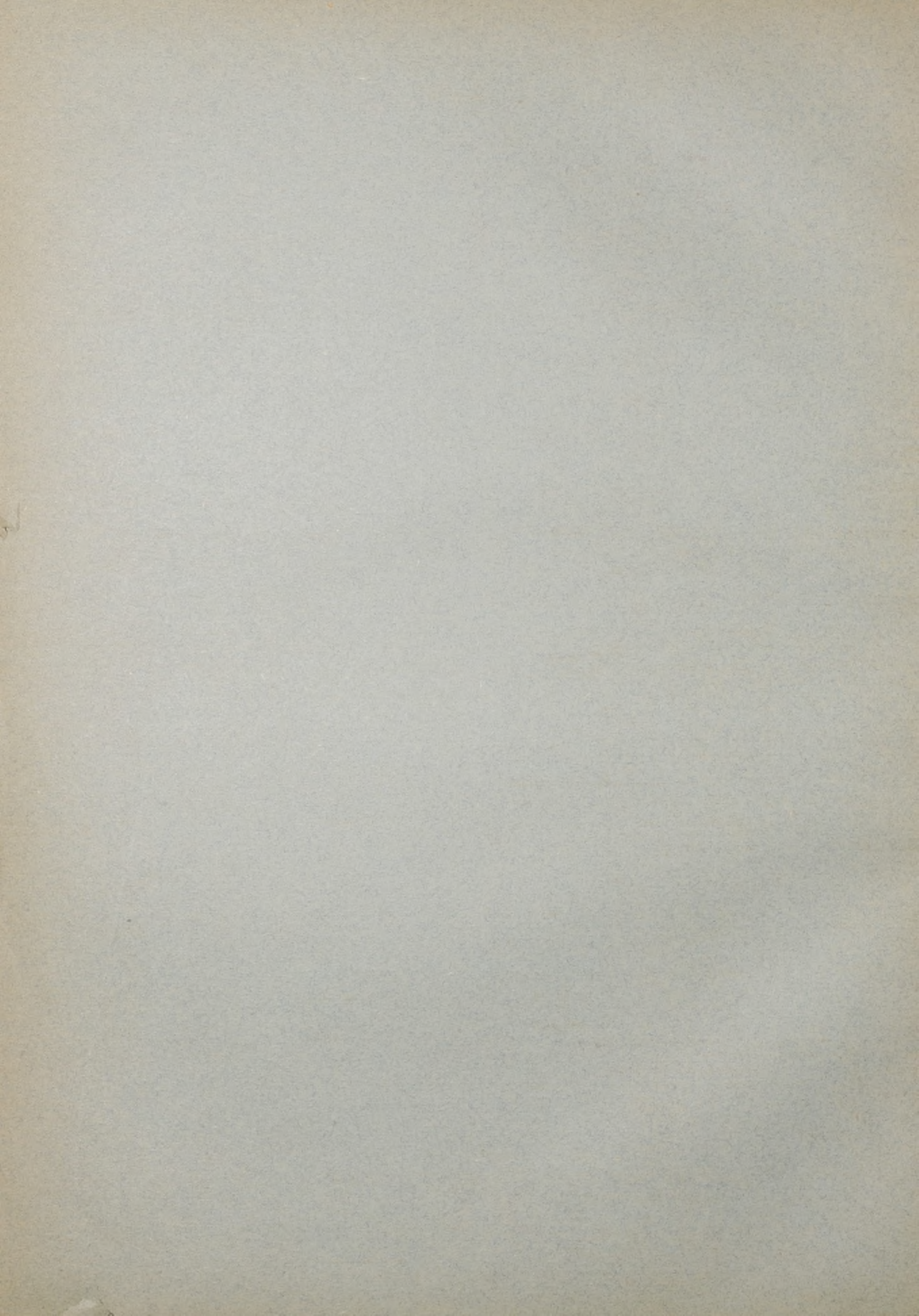
DLE PŮVODNÍCH VZORŮ

VYDALA

BERTA SOJKOVÁ
V OLOMOUCI.

V OLOMOUCI 1889.
TISKEM KNÍŽECÍ ARCIBISKUPSKÉ KNIH- A KAMENOTISKÁRNY.

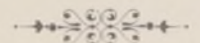
Cena 1 zl., poštou 1 zl. 10 kr. r. m.



VZORY VYŠÍVÁNÍ
LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ.

DLE ORIGINÁLŮ VYDALA

BERTA SOJKOVÁ v OLOMOUCI.



Vydávajíc před dvěma roky sešit prvý vzorů vyšívání našeho lidu na Moravě, slíbila jsem, nalezne-li vydání ono náležitého povšimnutí v kruzích vlasteneckých, že vydám sešit další. I přesvědčila jsem se, že dámy naše, jimž dílko ono do rukou se dostalo, pilně vzorů nasbíraných si všímaly a kde se dalo, i hojně upotřebovaly a tím, to budiž s potěchou vysloveno, počíná křísiti se kulturní odvětví našeho národa ze spánku dlouhého a k novému se probouzí životu.

Od doby té se také mnohé změnilo na prospěch obrození výšivek lidových. Mužové i ženy vlastenecké na mnohých místech vlastí československých sbírají v obvodu své působnosti staré výšivky, aby jich zachránili, lid o nich uvědomovali a k pilnému jich pěstování pobádali.

Ku osvědčeným již v ohledu tom pracovníkům, o nichž v sešitě prvním jsem se zmínila, druží se vždy noví a noví činitelé, jichž jména všech uvésti nesnadno, an mnohé opomenutí by vzniknouti mohlo *), a tak krok za krokem nabude v chyších lidu rolnického zachráněná ornamentika naše ve vyšívání lidovém se jevící onoho rozkvětu, jakéhož po zásluze mu přísluší. **)

V sešitě prvním obmezila jsem se pouze na vyšívání křížkové a části stehové (Holbein), v sešitě tomto však předkládám v desíti tabulkách částečně steh křížkový, steh plochý a vzor stehů jiných (tab. 22.), k nímž vysvětlení na druhé straně podávám. ***) Jsem přesvědčena, že ctěné dámy vděčně příjmou vysvětlení stehu málo známého, jejž na Slovácku „vyřezem“, „opletačkou“ a „valným řetízkem“ nazývají.

Vzory pro steh křížkový (tab. 13., 14., 15. a 16.) jsou původu slováckého; vzory pro steh plochý (tab. 18., 19., 20. a 21.) původu hanáckého a vzory (tab. 17. a 22.) původu slováckého. Barvy ponechala jsem jak na originálech se nalezají.

Při sbírání vzorů v sešitě tomto obsažených mnoho ochotných nalezla jsem podporovatelů, kteří zapůjčením jich uveřejnění a další rozšíření a používání umožnili a takto věci dobré prospěli. Jsouť to zejména: veledůstojný pan probošt Dr. **Egon Brém** na Sv. Kopečku, velectěný pan **Fr. Kretz,** naducitel v Mistřicích, důstojný pan **František Zelinka**, farář v Hněvotíně, paní **Amalie Ambrosová,** choť advokáta v Olomouci a slečna **Xaverie Běhálkova** v Tovačově a mnoho jiných, jimž tímto srdečný dík vyslovuji.

V Olomouci v únoru 1889.

Berta Sojková.

POZNÁMKY.

*) Na Moravě zejména paní Miloslava Procházková v Olomouci, slečny Valtrová a Tichá v Brně

**) Upozorňuji zvláště na dílo „Moravské ornamenty“ na kraslicích, vydané vlasteneckým muzejním spolkem v Olomouci a kreslené slečnou Madlenkou Wanklovou.

***) Tabulka čís. 22. naznačuje nám různé stehy. Steh plochý, zadrhovací čili smyčkový a stehování (Holbein) nepotřebuji bližšího vysvětlení, lze jich zcela dobře dle výkresu zhotoviti.

Ve vzoru I. písmena *A* znázorňuje stehy na moravském Slovácku „výřezem“ se nazývající a následovně se pracující:

Jest nutno užíti niti čísla sudého a sice v našem vzoru čtyry nitě.

Vypíchnem v bodu 1. a vedem niť vrchem k bodu 2., spodem šikmo k 3., vrchem k 4., spodem šikmo k 2., vrchem zpět k 4., spodem k 3., vrchem šikmo k 1., spodem zpět ke 3., vrchem k 2., spodem zpět k 3. — a nyní píchnem kolmým směrem přes čtyry nitě a tím zase začínáme a dále pokračujeme, niť vždy dobře přitahujíce, aby steh nebyl volný.

Křížky, jak na výkresu se spatřuje, řadí se k sobě směrem šikmým; křížek je stojatý a vždy se tří stran obšitý, čímž ve spojení s vedlejšími řadami na dvou stranách dvakrát jest obtočen, a tím jen malounko dírkovaným se stává.

Naznačila jsem na tabulce obrazec *A* modře, aby byly stehy znatelnější.

Písmena 2, *B*, naznačuje nám stehy, jež na moravském Slovácku „opletačkou“ zovou a takto se pracují:

Vyšijeme prostor, který se opletačkou vyplniti má, kolmými stehy přes dvě nitě, ovšem musí být stejně vzdáleny do výšky i do šířky, jak to obrázec 2. *B* naznačuje. Máme-li prostor kolmými stehy již vyplněný, pak je zcela jednoduše opletáme a sice zachytneme pouze vrchní kolmý steh a položíme vždy první vodorovný steh dolu a druhý nahoru; je-li první řada dokončena, započneme druhou, a sice leží-li v první řadě první vodorovný steh nahoře, kladem v druhé první steh dolu, tak, aby byly vždy dva vodorovné stehy vedle sebe, jak obrazec 2 *B* zřetelně naznačuje.

Opletání se koná vždy od levé ruky k pravé.

„Valný řetízek“ obrazec 3. *C* tvoří se následovně:

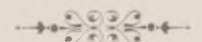
Vypíchnem v bodu 1. a vedem niť šikmo přes dvě nitě k bodu 2., tak, abychom měly půl křížku, z něhož spodem vodorovně k bodu 3., vrchem šikmo přes čtyry nitě k bodu 4. a pak opět první krátký steh 1—2 položíme přes dlouhý, spodem vodorovně k bodu 1. a opět dlouhý přes čtyry nitě, a takto pracujeme vždy střídavě půl křížek krátký a druhý dlouhý.



MODÈLES DE BRODERIES
DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE.

D'après les ouvrages originaux, publiés par

BERTHE SOJKA à OLMUTZ.



Il y a deux ans que j'ai publié le premier recueil des modèles de broderies slaves de Moravie avec la promesse d'en arranger un second, si celui-là était apprécié par notre public patriote Je constate avec satisfaction que les dames qui ont eu occasion de le voir, y ont non seulement porté un bienveillant intérêt, mais qu'elles se sont aussi mises à en imiter et appliquer les différents modèles, ce qui est un heureux présage pour la renaissance d'une branche de culture de notre peuple.

Pendant ces deux années l'étude des broderies populaires a fait un grand progrès. Des patriotes, dames et messieurs, ont continué a collectionner dans tous les coins du pays tchéquo-morave les anciens ouvrages pour les conserver, en expliquer la beauté et en recommander l'imitation

Aux noms des travailleurs infatigables et bien mérités, mentionnés dans ma première publication, il faudrait en ajouter bien d'autres, de sorte qu'il serait impossible de tous les énumérer, de crainte d'en ommettre quelques-uns *). C'est ainsi que, par leurs soins collectifs, ces richesses de dessins vraiment artistiques, retrouvés dans les humbles chaumières, acquerront peu à peu la place d'honneur qui leur est due **).

Dans mon premier recueil, je me suis bornée aux broderies au point de croix et de traits; dans celui-ci, j'apporte dans les premières dix feuilles le point de croix, dans les suivantes le point de traits avec d'autres points (table 22) dont l'explication se trouve au verso.***) J'ose espérer que les dames me sauront gré des remarques sur les points peu connus que les Slovaques désignent par „point coupé“, „point treillissé“, „point de croix enchaînés“.

Les modèles au point de croix (tab. 13, 14, 15 et 16) sont d'origine slovaque, ceux au point de traits (18, 19, 20 et 21) hanaques, les modèles enfin des tab. 17 et 22 slovaques aussi, les couleurs étant identiques aux originaux.

S'il m'a été donné de réunir ce recueil, je le dois en partie à la libéralité avec laquelle certains bienveillants possesseurs se sont mis à ma disposition. Je nomme sourtout M. l'abbé **Égon Brém**, prévôt au St. Mont près Olmutz, M. **Fr Kretz**, instituteur à Mistřic, M. l'abbé **Fr. Zelinka**, curé à Hněvotin, Mme. **Amélie Ambros** à Olmutz, Mlle. **Xav. Běhálek** à Tovačov et bien d'autres auxquels je témoigne ici toute ma reconnaissance.

Olmutz, février 1889.

Berthe Sojka.

REMARQUES.

*) Il faut pourtant nommer Mme Miloslava Procházka à Olmutz, Mlles Valtr et Tichá à Brunn.

**) Je cite surtout l'ouvrage »Dessins moraves sur oeufs de Pâques« (»Moravské ornamenty na kraslicích«), publié par les soins de la société du musée patriotique à Olmutz et dessiné par Mlle Madeleine Wankel.

***) La feuille 22 montre différentes espèces de points. Les points plats ou unis, les points festonnés et ceux de traits n'ont pas besoin d'explication, la figure en rendant clairement le mode de travail.

Dans le modèle I., la lettre 1 *A* fait voir le point que les Slovaques de Moravie dénomment point coupé et qu'ils pratiquent comme suit:

Prendre des fils en nombre pair; dans notre dessin il y en a quatre.

Fair sortir l'aiguille dans 1, la passer par en haut dans 2, faire ressortir par en bas dans 3, passer par en haut dans 4, par en bas et de biais dans 2, ramener par en haut dans 4, par en bas dans 3, par en haut et de biais dans 1, ramener par en bas dans 3, par en haut dans 2, ramener enfin par en bas dans 3. — Pour ajouter le noveau point, on saute verticalement quatre fils et l'on recommence. Le brin doit être bien tendu afin que les points aient un aspect serré et soutenu.

Comme on le voit, les croix s'ajoutent debout et en écharpe elles sont fixées de trois côtés,, de manière qu'avec le rang suivant, elles présentent deux faces à deux fils, ce qui les rend peu ajourées.

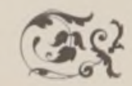
Dans la figure j'ai donné au brin la couleur bleue, afin que les points ressortent mieux.

Les lettres 2 *B* font voir un point que les Slovaques de Moravie appellent point treillissé (ou point de tulle double) et qu'ils exécutent comme suit:

On brode d'abord verticalement l'espace qui doit contenir ce point treillissé, à points unis (plats), également espacés par deux fils, ainsi que le montre le brin jaune de 2 *B*. Cela fait, on tresse simplement un nouveau brin dans ces points unis, en alternant leur bout supérieur avec le bout inférieur dans le sens horizontal. Le premier rang fini, on commence le second en joignant et en espaçant les points tissés en forme de treillis, ainsi que le montre le brin bleu de la fig. 2 *B*. Ce tissage se fait de gauche à droite.

Point de croix enchaînées, fig. 3 *C*.

Faire sortir l'aiguille dans 1, la passer par deux fils en sens oblique vers 2, ce qui donne la moitié d'un point de croix ordinaire; conduire ensuite le brin par en bas vers 3, le passer par en haut et par quatre fils vers 4, et recommencer en posant la branche courte sur la longue.



VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE.



Knížecí arcib. knih. a kamenotiskárna v Olomouci

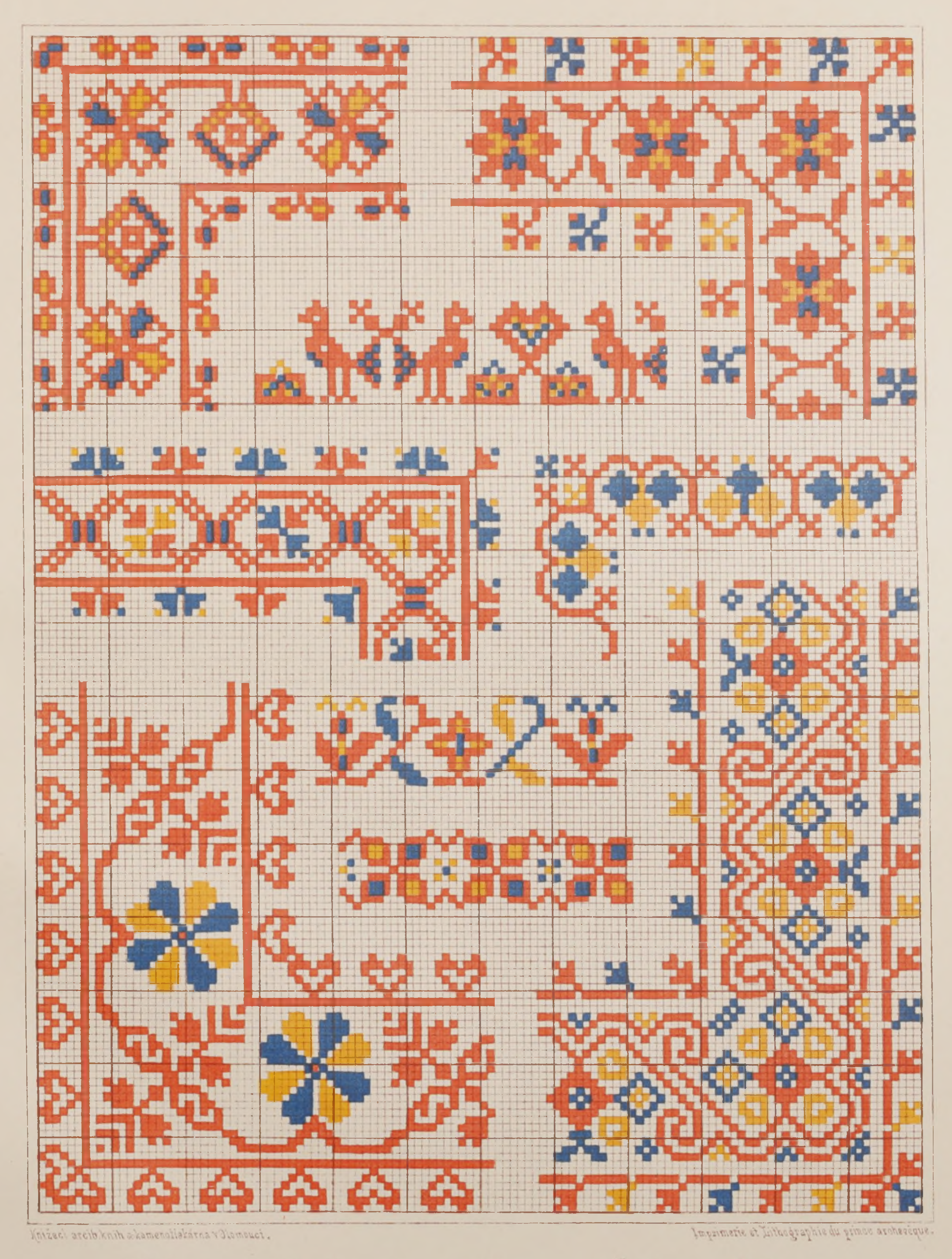
Imprimerie et Lithographie du prince archevêque.

Dle původních vzorů vydala Berta Sojková v Olomouci.

D'après les ouvrages originaux, publiés par Berthe Sojka à Olmutz.

Vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě

Modèles de broderies du peuple slave en Moravie.



Knížecí arcib. knih a kamenotiskárna v Olomouci. Imprimerie et Lithographie du prince archevêque.

Dle původních vzorů vydala Berta Sojková v Olomouci.

D'après les ouvrages originaux, publiés par Berthe Sojka à Olmutz.

Vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě

Modèles de broderies du peuple slave en Moravie.



Knížecí arcib. knih. a kamenotiskárna v Olomouci.

Imprimerie et Lithographie du prince archevêque.

Dle původních vzorů vydala Berta Sojková v Olomouci.

D'après les ouvrages originaux, publiés par Berthe Sojka à Olmutz.

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE.



Knížecí arcib. knih. a kamenotiskárna v Olomouci. Imprimerie et Lithographie du prince archevêque.

Dle původních vzorů vydala Berta Sojková v Olomouci.

D'après les ouvrages originaux, publiés par Berthe Sojka à Olmutz.

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE.



Knížecí arcib. knih. a kamenotiskárna v Olomouci. Imprimerie et Lithographie du prince archevêque.

Dle původních vzorů vydala Berta Sojková v Olomouci.

D'après les ouvrages originaux, publiés par Berthe Sojka à Olmutz.

Vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě

Modèles de broderies du peuple slave en Moravie.



Knížecí arcib. knih. a kamenotiskárna v Olomouci. Imprimerie et Lithographie du prince archevêque.

Dle původních vzorů vydala Berta Sojková v Olomouci.

D'après les ouvrages originaux, publiés par Berthe Sojka à Olmutz.

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE.



Knížecí arcib. knih a kamenotiskárna v Olomouci.

Imprimerie et Lithographie du prince archevêque.

Dle původních vzorů vydala Berta Sojková v Olomouci.

D'après les ouvrages originaux, publiés par Berthe Sojka à Olmutz.

Vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě

Modèles de broderies du peuple slave en Moravie.

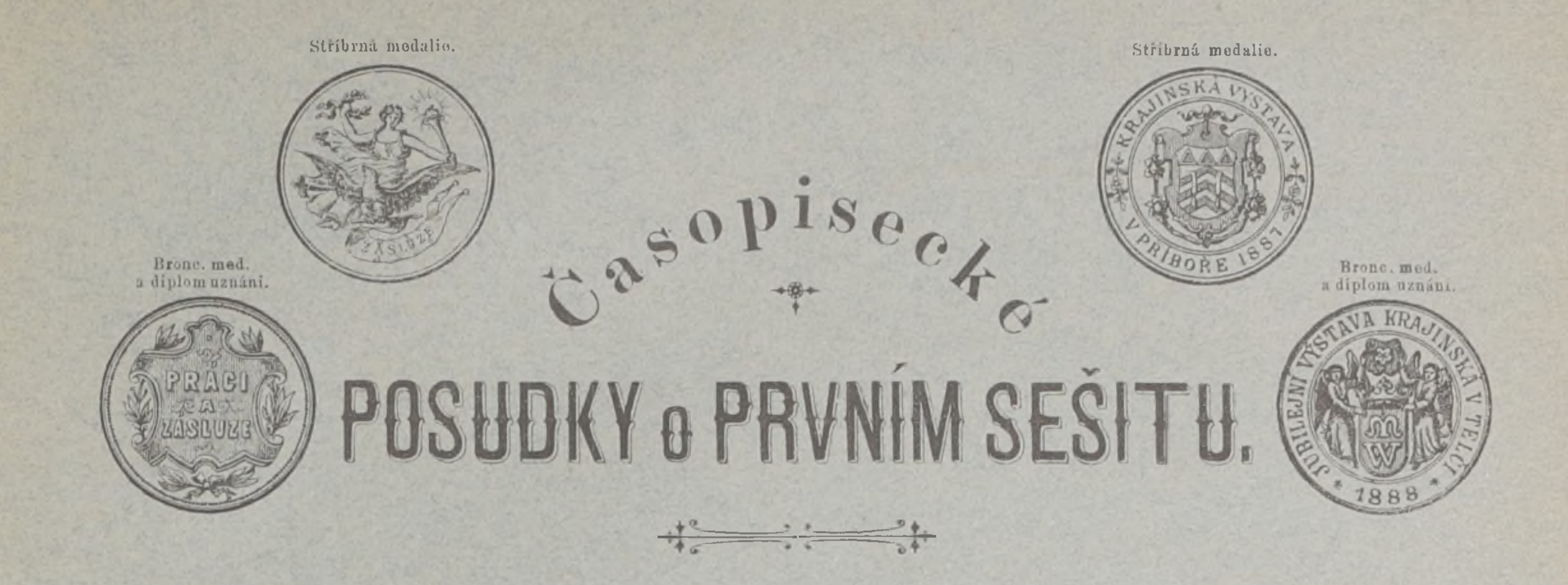
Viz předmluvu — Vzor I. — Voir l'avant-propos.



Knížecí arcib. knih. a kamenotiskárna v Olomouci. — Imprimerie et Lithographie du prince archevêque.

Dle původních vzorů vydala Berta Sojková v Olomouci.

D'après les ouvrages originaux, publiés par Berthe Sojka à Olmutz.



„Časopis vlasteneckého spolku muzejního.“ čís. 14., v červnu 1887.

Vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě. Dle originálů, jež nacházejí se ve vlasteneckém muzeu v Olomouci, na kámen kreslila a vydala Berta Sojková. V Olomouci 1887. Když před dvěma roky uspořádána byla první výstava moravského vyšívání národního ve vlasteneckém muzeji našem, vzbudily zbytky tyto veliké kultury předků našich slovanských takový podiv, že hosté vznešení a znalci na slovo vzatí z dalekých končin Rakouska se sjížděli, aby na vlastní oči se přesvědčili, čeho schopna jest upracovaná ruka venkovských dívek našich, jimž ve školách ani nejmenšího vzdělání v pracech ručních se nedostalo — Proto s úsilím největším jalo se muzeum naše sbírati všeliké zbytky ornamentiky národní na prádle i na šatech. Než účelem muzea není sbírati pouze památky cenné předků našich: muzeum, nemá li života prosto býti, musí též k památkám těmto všeliký důmysl, ba i praktický smysl krajanův a národovcův obraceti. Neboť pouze tímto spůsobem, když poznáme a oceníme všeliké zbytky různých odborův umění národního, vzpružíme lásku svou k národu od pradávna slavnému, pouze tímto spůsobem naučíme se hájiti svérázu národního a dovedeme opříti se vlivu kultury západní, pro nás cizí, jež zhoubně vše starobilé nivelizujíc, zhoubnému kosmopolitismu v pospas nás vydává. A první takou tlumočnicí památek těchto stala se nám neunavná choť zakladatele vlast. muzea, paní Vlasta Havelková, ana první se pokusila a to se zdarem, vyšívání národní se stanoviska starožitného i uměleckého oceniti, uveřejnivší celou řadu důmyslných článků o ornamentice národní v časopisu tomto Jí po bok povstavila se letos síla nová, jež ve skutek uvedla, po čem tolik jsme toužili, že totiž ornamentika národní stane se přístupnou všem, kdož ji zase ku zasloužénému ocenění v domácnosti i průmyslu přivésti chtějí a nemají příležitosti skvosty ty v původní ryzosti seznati. Jest to paní Berta Sojková, jež vybravši 110 zajímavých vzorků ze sbírek vyšívání ve vlasteneckém muzeji olomouckém uschovaných, jala se je na kámen kresliti, a již také prvý svazek alba svého s názvem svrchu udaným uveřejnila. A věru svrchovaný byl čas, že paní Sojková dílem svým nás potěšila. Vždyť sami protivníci naši shánějí se již po vzorech národních, uvádějí je v obchod, vydávají výkresy vzorků našich, a při tom všem splácejí nám tím vděkem, že původ slovanský vzorů těch, úplně — umlčují. Sbírka pí. Sojkové vydána jest s textem českým a franzouzským. Obsaženo v ní 110 vzorků, jež vzaty jsou z různého prádla při obřadech církevních i rodinných užívaného, jako: oltářních pokrývek, boudnic, úvodnic, šátků, ručníků, rukávců a j. a dají se opět buď v celku neb jednotlivě upotřebiti na vše, co vyšíváním zdobeno býti může, jako na límce, obruby šatů a rukávce, kabátce, prádlo ložní a stolní atd. Steh ponej ice jest křížový a lze jej hedbávím, vlněnou nebo bavlněnou nití přes strámín (kanavu) na každou látku, hedbáví nebo plátno přenésti Část jest též stehováním (Holbein), jež vyniká tím, že jest na obou stranách stejné. Vzorky přeneseny jsou na 12 tabulek formátu 4⁰; z nichž 6 provedeno jednobarevně (červeně), 5 dvojbarevně (červeno a modro neb černo a modro), 1 jest o třech barvách (červené, černé a žluté). Všecky vzory vynikají ušlechtilostí a lahodností tvarů, zamlouvají se lahodností barev a poskytují tudíž hojný výběr k vyšívání všeho druhu. Za zvláštní přednost přičítáme paní Sojkové, že s pílí v skutku mravenčí se přičinila, vzory jednotlivé tak věrně dle originálu okresliti, že nešetřeno ani nejmenších podrobností ve formách, že původnosť ve všem mistrně se prozračuje. Doporučujíce sbírku tuto co nejvřeleji ct. čtenářstvu svému, dodáváme, že cena jest velmi mírná. Jsme ochotni každému, kdo nám zašle 1 zl. 10 kr., album toto franko zaslati. Kéž neschází dílo toto v žádné uvědomělé rodině české, v žádné škole národní, abychom do roka slíbený sešit druhý „Vzorů“ uvítati mohli! *J. V.*

„Národní Listy“, číslo 123., ročník XXVII., ze dne 5. května 1887.

Vyšívání lidu slovanského na Moravě. Leží před námi velmi vkusně upravená a dokonale provedená artistická sbírka, obsahující vzory vyšívání lidu slovanskéko na Moravě. Jest to 12 tabulek v barvotisku, jež dle originálů, které nacházejí se ve vlasteneckém museu v Olomouci, na kámen kreslila a vydala Berta Sojková. Vydavatelka elegantního tohoto alba, v němž podáno 111 vzorků na vyšívání, vesměs původních prací našich žen, získala si platných zásluh o zachování drahocenných těchto ukázek našeho domácího umění. Šířiti slov o umělecké ceně dotyčných vzorků bylo by věcí zbytečnou. Vzaty jsou z různého při obřadech církevních i rodinných užívaného prádla a přístrojů, jako oltářních pokrývek, boudnic, úvodnic, šátků a t. d., všecky pak vynikají jemností, smyslem pro uměleckou formu a onou něhou, jež vůbec přívlastkem domácí práce ženy slovanské. Vítáme dílo obětavé vlastenky, s níž úplně souhlasíme, praví-li v úvodu, že sbírku vydala hlavně z té příčiny, aby zamezilo se stálému vydávání našich prací za cizí, neboť cestující ze všech končin navštěvují kraje naše a kupují staré a nové výšivky lidu našeho, jež nápodobí a z nichž těží, aniž by přiznali, že vzorce tyto jsou dílem žen národa slovanského. Při příležitosti té projevujeme přání, aby vydavatelka nepřestala na první této kolekci, nýbrž aby ve vydávání dalších vzorků pokračovala Předpokládáme ovšem, že snaha její zejména v rodinách česko-slovanských nalezne hojnou podporu a že nebude vzdělané ženy české, jež by si krásnou sbírku pí. Sojkové neopatřila. Cena jest mírná: sbírka stojí pouze 1 zl

„Našinec“, č. 49., roč. XIX., ze dne 27. dubna 1887.

Vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě, dle originálů, jež nacházejí se ve vlasteneckém museu v Olomouci na kámen kreslila a vydala Berta Sojková. Připomenouti sluší ještě, že sbírku tuto, upravenou jako skutečné album rozkošných vzorů ku práci něžných rukou našich českých dám, dlužno považovati jakožto vynikající práci ve směru renesance skvostných lidových vzorů vyšívání národního, a že účelem vydání jejího nebylo snad rozmnožení těch tisíců banálních „mustrů“, jimiž zaneseny jsou domácnosti naše, nýbrž naopak, sbírka ta má poslání reformy v oboru rámu vyšívacího, zavedení původnosti, čerpané ze samého jádra lidu, na pracovní stolek české dívky a hospodyně. Vědomý cíl tento vysloven jest také vzletnými slovy v předmluvě jazykem českým a francouzským dílu předeslané, jimiž objasňuje spanilomyslná vydavatelka stručně vývoj obnoveného ruchu ohledem k národnímu umění zabájeného vlasteneckým museem a slibuje další pokračování v záslužné práci, potká-li se první sešit s oblibou. Redakce vzorů provedena velmi obezřetně, jakkoli není z těžka z takového pokladu vkusu vybrati, přece dlužno chváliti, že při vší původnosti a pelu národní poësie vybráno pro první sešit to, co panujícím názorům nejpřístupnějším jest Domníváme se, že tento spůsob reformy vkusu našich dívek nejmoudřejším jest, oprava kroje ve smyslu národním vždy zůstane pouhou, ačkoli pěknou utopií. Že rázovitost a nevystihlá úhlednosť vzorů těch získá si obliby všech žen a dívek českých, nelze pochybovati. Nám se zvláště líbí, že sbírkou přítomnou, a předmluva se také o tom zmiňuje, zabráněno bude plenění bohatého umění prostých venkovanek českých na útraty českého jména, jak provádí se na muoze módními žurnály cizojazyčnými. Při eleganci foliového vydání sbírky (111 barvotiskových vzorů) jest cena 1 zl., se zásylkou o 10 kr. více, věru nepatrnou.

„Světozor“, číslo 26. (1039), ze dne 20. května 1887.:

Vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě, dle originálů ve Vlasteneckém museu v Olomouci se nacházejících na kámen kreslené, vydala právě paní Berta Sojková v úhledném sešitu textem českým a francouzským doprovozené. Jest to dílko při ruchu, kterýž pro pěstování národního vyšívání u nás nyní se rozproudil, právě časové, jež vyhoví — bez fráse — potřebě cítěné. Vyhoví jí pak tím spíše, že obsahuje vesměs vzorky, provedené technikami snadnými, křížkem stehováním, vykůčkovým stehem, jež bez předběžné kresby se pracovati dají. Výběr vzorků vesměs charakteristických svědčí o věcné znalosti paní vydavatelky, jakož i kustodky musea pí. Vlasty Havelkové, jež při práci její radou jí nápomocna byla.

Sešit obsahuje 12 listů v jednom, dvou neb i třech tónech přesně provedených, a dlužno cenu jeho, 1 zl. obnášející, vzhledem k obsahu pěkné publikace za velmi skrovnou označiti.

Doporučujeme vzory pí Berty Sojkové co nejvřeleji všem dámám našim, jež tu naleznou motivy k okrašlování prádla, úboru stolního, předmětů toiletty i ozdoby a okrasy bytu. Jsme přesvědčeni, že nebude školy české, obecné i měšťanské, jež by dívkám nepředložila vzory, původností i vkusem vynikající, na místě konvencionelních a opotřebovaných ornamentů, dosud namnoze běžných. Příklad Prahy, jenž již nyní po všech krajích našich ozvěny nabývati počíná, bude zajisté čím dále tím hojněji následován, a dílko, jež iniciativě olomucké děkujeme, bude jednou z pomůcek k vymanění ženské práce z podruží cizího.

R. T—á. (Renáta Tyršová.)

„Selské Listy“, č. 36, roč. IV., ze dne 6. května 1887.

Vyšívání lidu slovanského na Moravě. Jak jsme se již minule zmínili, vydala paní Berta *Sojková* vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě, jež byla dle originálu nacházejících se v museu olomuckém sama na kámen kreslila. Tisk opatřila knížecí arcibiskupská tiskárna. Sbírka nám zas'aná obsahuje 12 tabulek v barvotisku, na nichž nachází se celkem 111 vzorků na vyšívání, jež vzaty jsou z prádla a potřeb obřadních, pokrývek, průvodnic, šátků i prádla vůbec, jakž v mnohých moravských krajinách až do dnes mezi lidem obvyklá jsou. Vyznáváme se, že na nás učinilo toto elegantní album dojem ten nejpříznivější, a to nejen výběrem svým, svou pěknou a elegantní úpravou, ale zvláště tendencí díla celého, kteráž se jeví v tom, celé vlasti a s ní zároveň celému vzdělanému světu (úvod a tituly jsou též v jazyku francouzském) dokázati, co jest majetkem naším národním a co nám tudíž žádná cizí spekulace nesmí za své prohlášet. Zároveň jest tu našemu průmyslu poskytnuta příležitost, poznati hojnost motivů domácích, původních a slovanských k novým obměnám. Ale i pro domácnosti naše má album paní Berty Sojkovy vysokou cenu, neboť tam, kde se dosud brali vzorky cizí z rozličných těch modních časopisů, mají nyní sbírku nejkrásnějších vzorků původních. I očekáváme tudíž, že nebude dílo toto v žádné domácnosti české scházeti, za kterýmž účelem paní vydavatelka také tak nízkou cenu za celé album určila, totiž 1 zl. Vydáním vzorků vyšívání lidu slovanského získala si vzorná vlastenka naše zásluh platných a my nepřejeme jí i nic vroucněji, než by úmysl, jenž ji ku vydání alba přiměl, nalezl také nejúplnějšího uskutečnění nejhojnějším rozšířením díla tohoto.

„Olmützer Zeitung“, Nr. 1132., Jahrgang XIII., vom 23. April 1887.

Pojednávajíc o výroku dvorního rady p. Falka v příčině národního vyšívání, píše: Mit Hinweis auf diesen Ausspruch eines so gewiegten Fachkenners, wie es Hofrath von Falke ist, kann man wohl annehmen, dass je weiter desto grösser die Zahl derjenigen sein wird, welche das Edle und Schöne, das in den mähr. Volksstickereien zum Ausdrucke kommt, werden kennen lernen wollen und alle diese und insbesondere Damen werden nun mit Freude ein Werk begrüssen, welches diese Kenntniss vermitteln soll. Es ist dies eine Kollection von Mustern, welche Frau Bertha Sojka nach den im Olmützer Museum befindlichen Original-Stickereien selbst auf Stein gezeichnet hat und dieselben nun auf 12 Folio-Blättern in Farbendruck dem Publikum unterbreitet. Die Auswahl der Muster — 111 an der Zahl — ist eine sehr gediegene, die Zeichnung eine überaus korrekte und die ganze Ausstattung eine solche, dass sie der fürsterzb. Buch- und Steindruckerei alle Ehre macht. Von den zwölf Blättern der Kollektion sind 6 einfarbig (roth), 5 zweifarbig (blau-roth) und 1 dreifarbig (schwarz-gelb-roth). Der Preis (1 fl., mit Postzusendung 1 fl. 10 kr.) ist in Ansehung des reichen gediegenen Materials und der netten Ausstattung gewiss ein äusserst billiger zu nennen. Diese Muster-Kollektion wird gewiss dazu beitragen, dass die konventionellen vielbenützten und oft geschmacklosen Muster, die bei uns bis jetzt zur Ausschmückung der Frauenarbeiten dienen, beseitigt werden.

„Hlas Národa“, č. 127., ze dne 8. května 1887.:

Vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě. Národní vyšívání slovanské dochází obliby v širších pořád kruzích nejen krásné pleti, nýbrž i průmyslníků a lidu slovanského vůbec. Proto zavděčila se dojista všem těmto súčastněným paní Berta Sojková, jež sama nakreslila a v úpravě vkusné i krásné vydala vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě. Jest to dvanáct tabulek v barvotisku dle originálů, které nacházejí se ve vlasteneckém museu v Olomouci. Tisk opatřen jest v knížecí arcibiskupské knih- a kamenotiskárně v Olomouci.

„Komenský“, čís. 21., roč. XV., ze dne 13. května 1887.:

Vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě. (Dvanáct tabulek v barvotisku.) Dle originálů, jež nacházejí se ve vlasteneckém museu v Olomouci, na kámen kreslila Berta Sojková. V Olomouci 1887. Cena 1 zl. (Doporučujeme všem učitelkám ručních prací ženských v našich školách!)

„Domácí hospodyně“, čís. 10. (94.), roč. IV., ze dne 15. května 1887.:

Přejíce sobě, aby vyšívání naše národní co možná nejvíce zobecnělo a naše krásné vzorky národní cizácké vytlačily, upozorňujeme své milé čtenářky na nové vítané dílo, **„Vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě“** pí Bertou Sojkovou v Olomouci vydané. Sbírka ta obsahuje 111 krásných vzorků křížových různého rozměru na dvanácti tabulkách umístěných, které hodí se pro všeliké potřeby. Odporučujíce ji všem milým čtenářkám co nejvřeleji, přejeme, aby se v brzku rozebrala. Cena její 1 zl.

„Zlatá Praha“, čís. 25., roč. IV., ze dne 13. května 1887.:

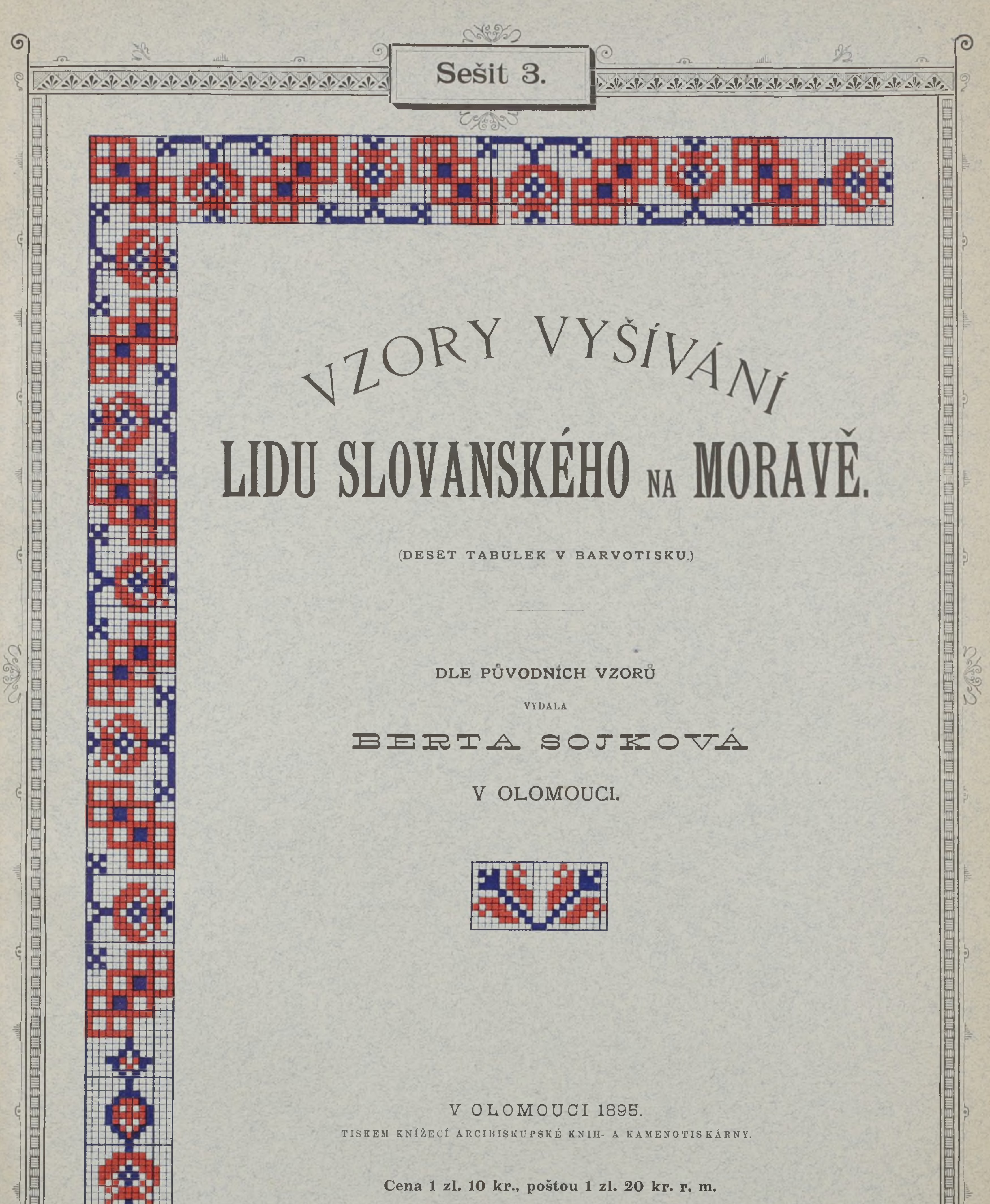
Včasnou a velice zajímavou publikaci vydala paní Berta Sojková v Olomouci: „Vzory vyšívání lidu Slovanského na Moravě“, čerpanou vesměs z bohatých sbírek Olomouckého musea. Veškerých vzorů, obsažených v úpravném sešitu, jest 111. Jsou to vesměs práce žen moravských a lze jich upotřebiti buď v celku neb jednotlivě na vše, co vyšíváním zdobeno býti může. Publikaci paní Sojkové velice prospívá, že vydavatelka uveřejňuje vyvolené vzorky netoliko co do kresby, nýbrž i v barvách a sice v barvách, jak se nalezají na předmětech původních. Neklameme se prorokujíce podniku paní Sojkové zasloužený úspěch. Celá sbírka obsahující 12 téměř foliových listů, nestojí více než 1 zl. r. č.

Dále vyslovily se pochvalně jiné časopisy české a ruské.

Dostati lze ve všech řádných knihkupectvích

a u vydavatelky B. Sojkové v Olomouci, dolní náměstí čís. 17.

Vyznamenáno bylo dílo toto na výstavách v Příboře 1887 a v Kroměříži 1891 stříbrnou medalií, v Telči r. 1888 bronzovou medalií.



Sešit 3.

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ.

(DESET TABULEK V BARVOTISKU.)

DLE PŮVODNÍCH VZORŮ

VYDALA

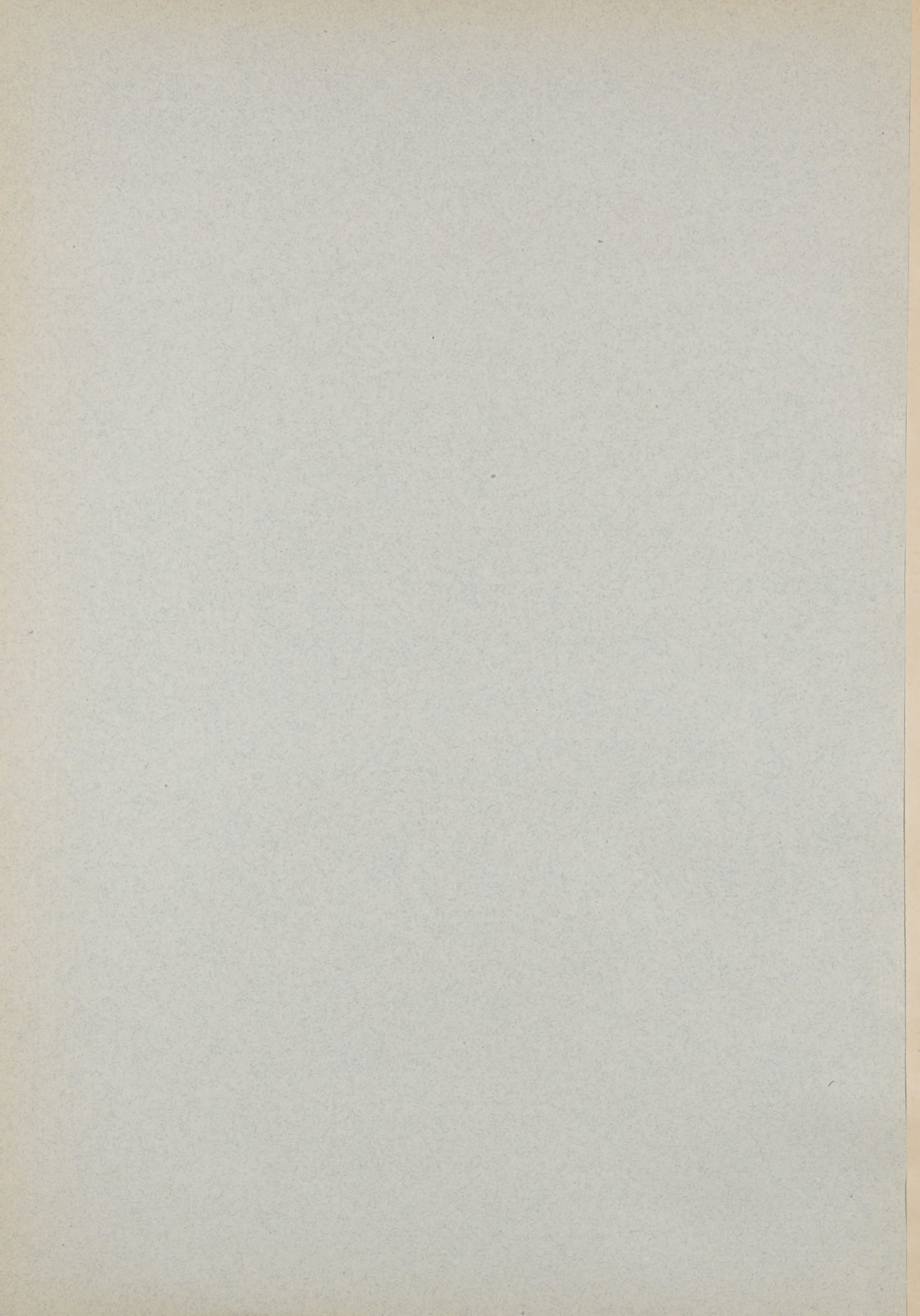
BERTA SOJKOVÁ

V OLOMOUCI.

V OLOMOUCI 1895.

TISKEM KNÍŽECÍ ARCIBISKUPSKÉ KNIH- A KAMENOTISKÁRNY.

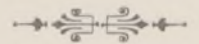
Cena 1 zl. 10 kr., poštou 1 zl. 20 kr. r. m.



VZORY VYŠÍVÁNÍ
LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ.

DLE ORIGINÁLŮ VYDALA

BERTA SOJKOVÁ v OLOMOUCI.



Vysoce urozenému nejdůstojnějšímu Pánu, Panu

EMANUELI HRABĚTI PÖTTING-PERSINGOVI,

infulovanému prelátu, proboštu kapitoly olomucké a t. d., čestnému občanu sedmdesáti obcí českých, mecenáši školství českého, podporovateli všech vlasteneckých podniků, dobrodinci studující mládeže a chudiny a t. d., a t. d.,

věnuje v předvečer posvěcení
jím založeného Ústavu pro vzdělání dívek českých v Olomouci

z neobmezené úcty, lásky a oddanosti

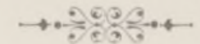
Berta Sojková.

V Olomouci, 14. září 1895.

MODÈLES DE BRODERIES
DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE.

D'après les ouvrages originaux publiés par

BERTHE SOJKA à OLMUTZ.



A Monsieur,

MONSIEUR LE COMTE ÉMANUEL DE PÖTTING-PERSING,

prélat crossé et mitré, prévôt des chanoines d'Olmutz etc.,
bourgeois d'honneur de soixante-dix communes de Moravie, mécène des écoles slaves, protecteur de toutes les sociétés patriotiques, bienfaiteur de la jeunesse scolaire et des indigents etc., etc.,

à la veille de l'inauguration
du pensionnat par lui fondé pour filles slaves à Olmutz

en témoignage de la plus profonde vénération

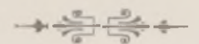
Berthe Sojka.

Olmutz, le 14 septembre 1895.

VZORY VYŠÍVÁNÍ
LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ.

DLE ORIGINÁLŮ VYDALA

BERTA SOJKOVÁ v OLOMOUCI.



Při vydání sešitu prvého vzorů vyšívání lidu našeho na Moravě v r. 1887., první to publikaci naší, měla jsem úmysl vzbudiť všeobecný zájem pro to, co od dob dávných lid náš, zejména žena naše, v tomto oboru nezměněné pěstovala a zachovala.

Jsem hrdou, že těší se vydání mé oblibě u našich vlasteneckých žen a dívek tou měrou, že nemohla jsem odolati přání ze všad vyslovenému na vydání sešitu dalšího a chci, dá-li Bůh, i pokračovati.

Jsouce obklopeni sousedy kmene germánského, nepozorovaně jako had plíží se k nám jich mravy a zvyky, přijímáme je mimoděk, jednáme a pracujeme dle nich zapomínajíce, že přijetím jich zbavujeme se své původnosti a svého rázu.

A přece projdeme-li kraje dříve slovanské, dnes cizotou zaplavené, co shledáváme? Lid nemluví sice již jazykem slovanským, ale jeho spůsoby a mravy, práce a život domácí zachovaly namnoze původnosť slovanskou. I řek, hájů, hor a měst názvy kořen mají slovanský.

Kdo rokem letoším navštívil naši stověžatou Prahu zlatou, s tlukoucím srdcem prohlížel si naši výstavu národopisnou, a kdo hlouběji ponořil myšlenky své do vyložených zde na oko němých předmětů, seznal brzy, má-li srdce horoucí pro národ svůj, že vše, co němým býti se zdálo, mluví slovy výmluvnými: Národe, poznej se! Ano, národe český, poznej se a zachovej, co od předků zachovati se dá a buduj na základech těch dále samostatnosť svou.

Vydávajíc tento sešit třetí, chci přispěti opět ku vymanění se žen a dívek českých v oboru vyšívání z podruží cizího.

Abych naznačila, že staré vzory i moderně upraviti se dají, podávám i list (XXXII.) takto upravený.

Tab. 23., 24., 25., 26., 27., 28. jest slováckého, tab. 29. a 31. hanáckého, tab. 30. valašského původu. — Tab. 32. jest sestavena na zakladě sešitu II.

Při sbírání vzorů těch podnikla jsem cesty po Moravě a sebrala, co dobrého a původního se nasbírati dalo. Nápomocni byli aneb ochotně zapůjčili mně vzory: Dp. **Josef Fišara**, farář v Sukdole u Konice, slč. **Terezie Vítězová** v Přerově, **Josef Bázel**, učitel v Uh. Brodě, dp. J. **Berger**, farář v Pozlovicích a j.

V Olomouci, 14. září 1895.

Berta Sojková.

MODÈLES DE BRODERIES
DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE.

D'après les ouvrages originaux publiés par

BERTHE SOJKA à OLMUTZ

En publiant, en 1887, le premier volume des Modèles de broderies slaves en Moravie, premier ouvrage de ce genre paru chez nous, mon but était d'éveiller un intérêt général pour tout ce que nos ancêtres, nos femmes surtout, ont cultivé et conservé pur et intact.

Je suis fière de la vogue que mon ouvrage a eue parmi les dames slaves, et c'est leur désir d'en voir la suite qui m'a induite à poursuivre ma tâche.

Entourés de voisins de race allemande dont les moeurs et les coutumes s'infiltrent insensiblement chez nous, nous les imitons involontairement, et l'adoption de leur manière d'agir et de travailler nous fait perdre notre originalité et notre individualité.

Mais en parcourant d'anciens pays slaves, actuellement dénaturalisés, on est frappé de voir que, quoique les habitants ne parlent plus leur langue primitive, leurs us et coutumes, leurs travaux et leur vie intérieure ont pourtant conservé leur origine; même les noms des rivières, des montagnes et des villes recèlent leur radical slave.

Des objets exposés à l'exposition ethnographique de Prague (1895) se dégage une leçon que tout visiteur inspiré du souffle patriotique aura certainement saisie, leçon qui y est bien nettement exprimée: „Tâche de te reconnaître toi-meme, peuple tchèque; recherche et conserve précieusement tout ce qui peut encore être préservé, et, sur ce trésor, fonde ton individualité!"

Mon but dans cet ouvrage est le désir d'aider à la femme slave à s'affranchir de l'imitation des broderies étrangères.

La planche XXXII. montre la manière d'utiliser les dessins anciens dans les ouvrages modernes. Les planches No. 23—28 sont d'origine slovaque, Nr. 29 et 31 hanaque, Nr. 30 valaque — La planche Nr. 32 est basée sur le 2ème volume.

Pour recueillir les originaux de ces dessins et choisir les meilleurs, il m'a fallu parcourir la Moravie Dans cette tâche j'ai été aidée par M. M. le R. P. **Joseph Fišara,** curé à Sukdole près Konice, le R. P. **J. Berger**, curé à Pozlovice, **Joseph Bázel**, instituteur à Uh. Brod, Mlle. **Thérèse Vitèz** de Přerov, etc., ce dont je leur suis infiniment reconnaissante.

Olmutz, le 14 octobre 1895.

Berthe Sojka.

Vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě

Modèles de broderies du peuple slave en Moravie.



Knížecí arcib. knih. a kamenotiskárna v Olomouci.

Imprimerie et Lithographie du prince archevêque.

Dle původních vzorů vydala Berta Sojková v Olomouci.

D'après les ouvrages originaux, publiés par Berthe Sojka à Olmutz.

Vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě

Modèles de broderies du peuple slave en Moravie.



Knížecí arcib. knih- a kamenotiskárna v Olomouci.

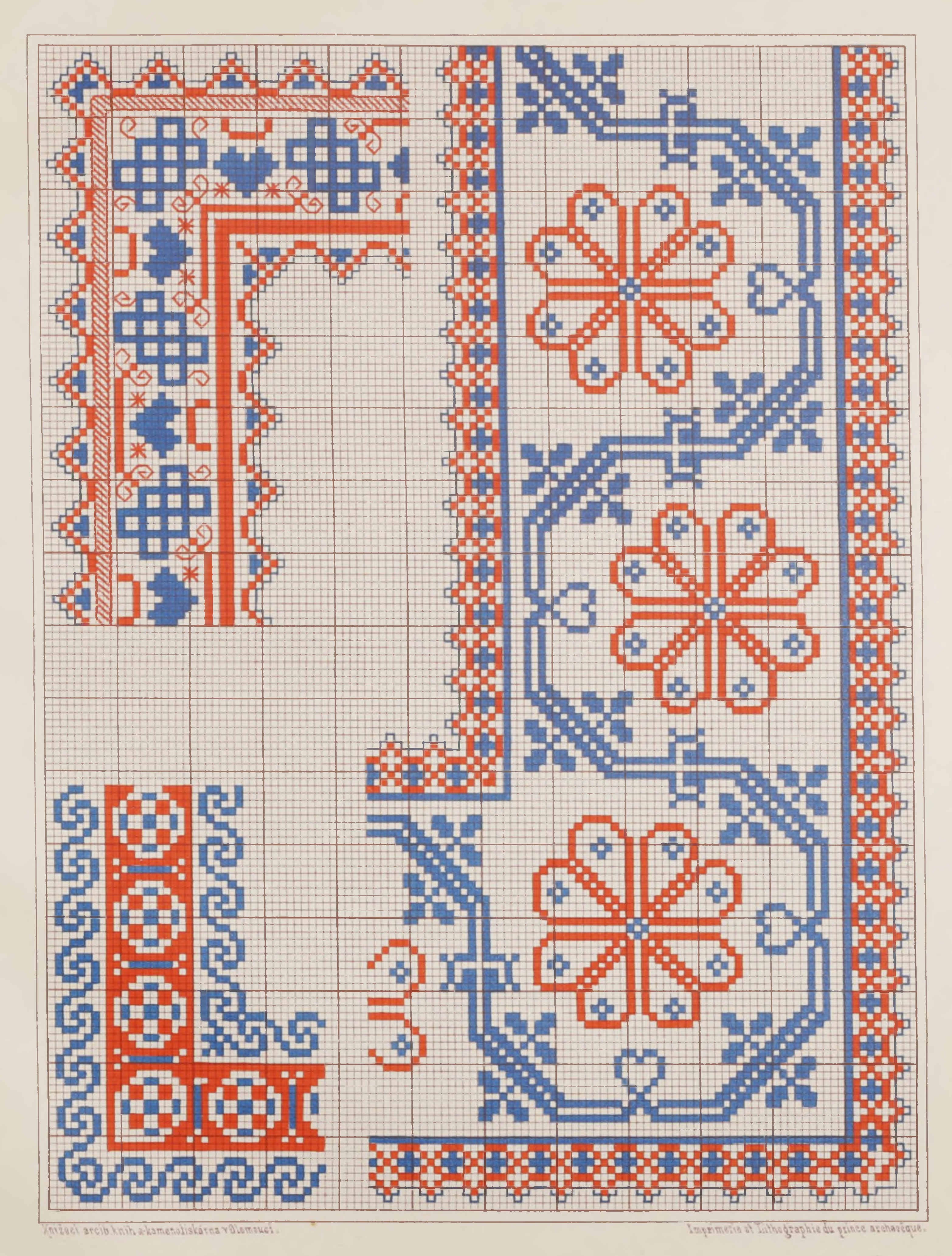
Imprimerie et lithographie du prince archevêque.

Dle původních vzorů vydala Berta Sojková v Olomouci.

D'après les ouvrages originaux, publiés par Berthe Sojka à Olmutz.

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE.



Knížecí arcib. knih. a kamenotiskárna v Olomouci.

Imprimerie et Lithographie du prince archevêque.

Dle původních vzorů vydala Berta Sojková v Olomouci.

D'après les ouvrages originaux, publiés par Berthe Sojka à Olmutz.

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE.



Knížecí arcib. knih. a kamenotiskárna v Olomouci.

Imprimerie et Lithographie du prince archevêque.

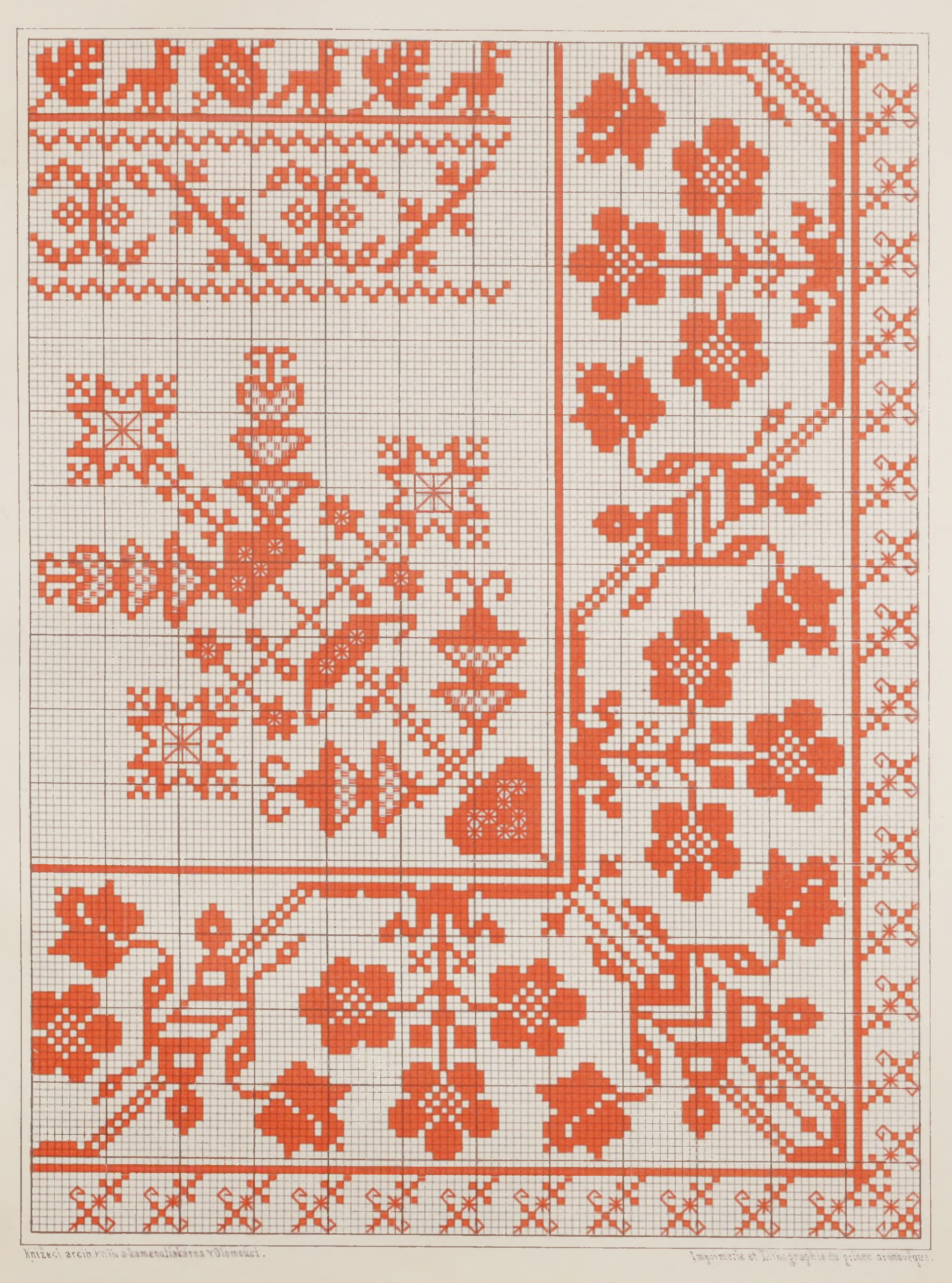
Dle původních vzorů vydala Berta Sojková v Olomouci.

D'après les ouvrages originaux, publiés par Berthe Sojka à Olmutz.

Tab. XXVII.

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE.



Knížecí arcib. knih. a kamenotiskárna v Olomouci.

Imprimerie et Lithographie du prince archevêque.

Dle původních vzorů vydala Berta Sojková v Olomouci.

D'après les ouvrages originaux, publiés par Berthe Sojka à Olmutz.

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE.



Knížecí arcib. knih. a kamenotiskárna v Olomouci.

Imprimerie et Lithographie du prince archevêque.

Dle původních vzorů vydala Berta Sojková v Olomouci.

D'après les ouvrages originaux, publiés par Berthe Sojka à Olmutz.

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE.



Knížecí arcib. knih. a kamenotiskárna v Olomouci

Imprimerie et Lithographie du prince archevêque.

Dle původních vzorů vydala Berta Sojková v Olomouci.

D'après les ouvrages originaux, publiés par Berthe Sojka à Olmutz.

Tab. XXX.

Vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě

Modèles de broderies du peuple slave en Moravie.



Knížecí arcib. knih a kamenotiskárna v Olomouci.

Imprimerie et Lithographie du prince archevêque.

Dle původních vzorů vydala Berta Sojková v Olomouci.

D'après les ouvrages originaux, publiés par Berthe Sojka à Olmutz.

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE.



Knížecí arcib. knih. a kamenotiskárna v Olomouci. Imprimerie et Lithographie du prince archevêque.

Dle původních vzorů vydala Berta Sojková v Olomouci.

D'après les ouvrages originaux, publiés par Berthe Sojka à Olmutz.

VZORY VYŠÍVÁNÍ LIDU SLOVANSKÉHO NA MORAVĚ

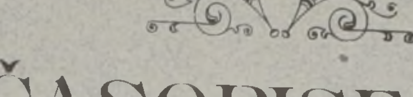
MODÈLES DE BRODERIES DU PEUPLE SLAVE EN MORAVIE.



Knížecí arcib. knih. a kamenotiskárna v Olomouci.

Imprimerie et Lithographie du prince archevêque.

Dle původních vzorů vydala Berta Sojková v Olomouci.





Stříbrná medalie.



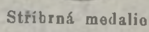
ČASOPISECKÉ POSUDKY o PRVNÍM SEŠITU.

Stříbrná medalie.



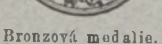
Stříbrná medalie.

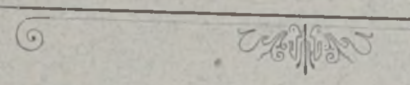




Stříbrná medalie.







Bronzová medalie.



Bronzová medalie.

„Časopis vlasteneckého spolku muzejního," čís. 14., v červnu 1887.

Vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě. Dle originálů, jež nacházejí se ve vlasteneckém muzeu v Olomouci, na kámen kreslila a vydala Berta Sojková. V Olomouci 1887. Když před dvěma roky uspořádána byla první výstava moravského vyšívání národního ve vlasteneckém muzeji našem, vzbudily zbytky tyto veliké kultury předků našich slovanských takový podiv, že hosté vznešení a znalci na slovo vzatí z dalekých končin Rakouska se sjížděli, aby na vlastní oči se přesvědčili, čeho schopna jest upracovaná ruka venkovských dívek našich, jimž ve školách ani nejmenšího vzdělání v pracech ručních se nedostalo. — Proto s úsilím největším jalo se muzeum naše sbírati všeliké zbytky ornamentiky národní na prádle i na šatech. Než účelem muzea není sbírati pouze památky cenné předků našich: muzeum, nemá-li života prosto býti, musí též k památkám těmto všeliký důmysl, ba i praktický smysl krajanův a národovcův obraceti. Neboť pouze tímto způsobem, když poznáme a oceníme všeliké zbytky různých odborův umění národního, vzpružíme lásku svou k národu od pradávna slavnému, pouze tímto způsobem naučíme se hájiti svérázu národního a dovedeme opříti se vlivu kultury západní, pro nás cizí, jež zhoubně vše starobylé nivelizujíc, zhoubnému kosmopolitismu v pospas nás vydává. A první takou tlumočnicí památek těchto stala se nám neunavná choť zakladatele vlast. muzea, paní Vlasta Havelková, ana první se pokusila, a to se zdarem, vyšívání národní se stanoviska starožitného i uměleckého oceniti, uveřejnivší celou řadu důmyslných článkův o ornamentice národní v časopisu tomto. Jí po bok postavila se letos síla nová, jež ve skutek uvedla, po čem tolik jsme toužili, že totiž ornamentika národní stane se přístupnou všem, kdož ji zase ku zasloužénému ocenění v domácnosti i průmyslu přivést chtějí a nemají příležitosti skvosty ty v původní ryzosti seznati. Jest to paní Berta Sojková, jež vybravši 110 zajímavých vzorků ze sbírek vyšívání ve vlasteneckém muzeji olomouckém uschovaných, jala se je na kámen kresliti, a již také prvý svazek alba svého s názvem svrchu udaným uveřejnila. A věru svrchovaný byl čas, že paní Sojková dílem svým nás potěšila. Vždyť sami protivníci naši shánějí se již po vzorech národních, uvádějí je v obchod, vydávají výkresy vzorků našich, a při tom všem splácejí nám tím vděkem, že původ slovanský vzorů těch úplně — umlčují. Sbírka pí. Sojkové vydána jest s textem českým a francouzským. Obsaženo v ní 110 vzorků, jež vzaty jsou z různého prádla při obřadech církevních i rodinných užívaného, jako: oltářních pokrývek, boudnic, úvodnic, šátků, ručníků, rukávců a j. a dají se opět buď v celku neb jednotlivě upotřebiti na vše, co vyšíváním zdobeno býti může, jako na límce, obruby šatů a rukávce, kabátce, prádlo ložní a stolní atd. Steh ponejvíce jest křížový a lze jej hedbávím, vlněnou nebo bavlněnou nití přes strámín (kanavu) na každou látku, hedbáví nebo plátno přenésti. Část jest též stehováním (Holbein), jež vyniká tím, že jest na obou stranách stejné. Vzorky přenešeny jsou na 12 tabulek formátu 4⁰, z nichž 6 provedeno jednobarevně (červeně), 5 dvojbarevně (červeno a modro neb černo a modro), 1 jest o třech barvách (červené, černé a žluté). Všecky vzory vynikají ušlechtilostí a lahodností tvarů, zamlouvají se lahodností barev a poskytují tudíž hojný výběr k vyšívání všeho druhu. Za zvláštní přednosť přičítáme paní Sojkové, že s pílí v skutku mravenčí se přičinila, vzory jednotlivé tak věrně dle originálu okresliti, že nešetřeno ani nejmenších podrobností ve formách, že původnosť ve všem mistrně se prozračuje. Doporučujíce sbírku tuto co nejvřeleji ct. čtenářstvu svému, dodáváme, že cena jest velmi mírná. Jsme ochotni každému, kdo nám zašle 1 zl. 10 kr., album toto franko zaslati. Kéž neschází dílo toto v žádné uvědomělé rodině české, v žádné škole národní, abychom do roka slíbený sešit druhý „Vzorů" uvítati mohli!

J. V.

„Národní Listy", číslo 123., ročník XXVII., ze dne 5. května 1887.

Vyšívání lidu slovanského na Moravě. Leží před námi velmi vkusně upravená a dokonale provedená artistická sbírka, obsahující vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě. Jest to 12 tabulek v barvotisku, jež dle originálů, které nacházejí se ve vlasteneckém museu v Olomouci, na kámen kreslila a vydala Berta Sojková. Vydavatelka elegantního tohoto alba, v němž podáno 111 vzorků na vyšívání, vesměs původních prací našich žen, získala si platných zásluh o zachování drahocenných těchto ukázek našeho domácího umění. Šířiti slov o umělecké ceně dotyčných vzorků bylo by věcí zbytečnou. Vzaty jsou z různého, při obřadech církevních i rodinných užívaného prádla a přístrojů, jako oltářních pokrývek, boudnic, úvodnic, šátků a t. d., všecky pak vynikají jemností, smyslem pro uměleckou formu a onou něhou, jež vůbec přívlastkem domácí práce ženy slovanské. Vítáme dílo obětavé vlastenky, s níž úplně souhlasíme, praví-li v úvodu, že sbírku vydala hlavně z té příčiny, aby zamezilo se stálému vydávání našich prací za cizí, neboť cestující ze všech končin navštěvují kraje naše a kupují staré a nové výšivky lidu našeho, jež nápodobí a z nichž těží, aniž by přiznali, že vzorce tyto jsou dílem žen národa slovanského. Při příležitosti té projevujeme přání, aby vydavatelka nepřestala na první této kolekci, nýbrž aby ve vydávání dalších vzorků pokračovala. Předpokládáme ovšem, že snaha její zejména v rodinách česko-slovanských nalezne hojnou podporu a že nebude vzdělané ženy české, jež by si krásnou sbírku pí. Sojkové neopatřila. Cena jest mírná: sbírka stojí pouze 1 zl.

„Našinec", č. 49., roč. XIX, ze dne 27. dubna 1887.

Vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě, dle originálů, jež nacházejí se ve vlasteneckém museu v Olomouci, na kámen kreslila a vydala Berta Sojková. Připomenouti sluší ještě, že sbírku tuto, upravenou jako skutečné album rozkošných vzorů ku práci něžných rukou našich českých dám, dlužno považovati jakožto vynikající práci ve směru renesance skvostných lidových vzorů vyšívání národního, a že účelem vydání jejího nebylo snad rozmnožení těch tisíců banálních „mustrů", jimiž zanešeny jsou domácnosti naše, nýbrž naopak, sbírka ta má poslání reformy v oboru rámu vyšívacího, zavedení původnosti, čerpané ze samého jádra lidu, na pracovní stolek české dívky a hospodyně. Vědomý cíl tento vysloven jest také vzletnými slovy v předmluvě jazykem českým a franzouzským dílu předeslané, jimiž objasňuje spanilomyslná vydavatelka stručně vývoj obnoveného ruchu ohledem k národnímu umění zahájeného vlasteneckým museem a slibuje další pokračování v záslužné práci, potká-li se první sešit s oblibou. Redakce vzorů provedena velmi obezřetně, jakkoli není z těžka z takového pokladu vkusu vkusné vybrati, přece dlužno chváliti, že při vší původnosti a pelu národní poesie vybráno pro první sešit to, co panujícím názorům nejpřístupnějším jest. Domníváme se, že tento způsob reformy vkusu našich dívek nejmoudřejším jest, oprava kroje ve smyslu národním vždy zůstane pouhou, ačkoli pěknou utopií. Že rázovitosť a nevyslihlá úhlednosť vzorů těch získá si obliby všech žen a dívek českých, nelze pochybovati. Nám se zvláště líbí, že sbírkou přítomnou, a předmluva se také o tom zmiňuje, zabráněno bude plenění bohatého umění prostých venkovanek českých na útraty českého jména, jak provádí se na mnoze módními žurnály cizojazyčnými. Při eleganci foliového vydání sbírky (111 barvotiskových vzorů) jest cena 1 zl., se zásylkou o 10 kr. více, věru nepatrnou.

„Světozor“, číslo 26. (1039), ze dne 20. května 1887.

Vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě, dle originálů ve Vlasteneckém museu v Olomouci se nacházejících na kámen kreslené, vydala právě paní Berta Sojková v úhledném sešitu textem českým, a francozským doprovozené. Jest to dílko při ruchu, kterýž pro pěstování národního vyšívání u nás nyní se rozproudil, právě časové, jež vyhoví — bez fráse — potřebě cítěné. Vyhoví jí pak tím spíše, že obsahuje vesměs vzorky, provedené technikami snadnými, křížkem, stehováním, vrkůčkovým stehem, jež bez předběžné kresby se pracovati dají. Výběr vzorků vesměs charakteristických svědčí o věcné znalosti paní vydavatelky, jakož i kustodky musea pí. Vlasty Havelkové, jež při práci její radou jí nápomocna byla.

Sešit obsahuje 12 listů v jednom, dvou neb i třech tónech přesně provedených, a dlužno cenu jeho, 1 zl. obnášející, vzhledem k obsahu pěkné publikace za velmi skrovnou označiti.

Doporučujeme vzory pí. Berty Sojkové co nejvřeleji všem dámám našim, jež tu naleznou motivy k okrašlování prádla, úboru stolního, předmětů toiletty i ozdoby a okrasy bytu. Jsme přesvědčeni, že nebude školy české, obecné i měšťanské, jež by dívkám nepředložila vzory, původností i vkusem vynikající, na místě konvencionelních a opotřebovaných ornamentů, dosud namnoze běžných. Příklad Prahy, jenž již nyní po všech krajích našich ozvěny nabývati počíná, bude zajisté čím dále tím hojněji následován, a dílko, jež iniciativě olomucké děkujeme, bude jednou z pomůcek k vymanění ženské práce z podruží cizího.

R. T—á. (Renáta Tyršová.)

„Selské Listy“, č. 36, roč IV., ze dne 6. května 1887.

Vyšívání lidu slovanského na Moravě. Jak jsme se již minule zmínili, vydala paní Berta *Sojková* vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě, jež byla dle originálů nacházejících se v museu olomuckém sama na kámen kreslila. Tisk opatřila knížecí arcibiskupská tiskárna. Sbírka nám zaslaná obsahuje 12 tabulek v barvotisku, na nichž nachází se celkem 111 vzorků na vyšívání, jež vzaty jsou z prádla a potřeb obřadních, pokrývek, průvodnic, šátků i prádla vůbec, jakž v mnohých moravských krajinách až do dnes mezi lidem obvyklé jsou. Vyznáváme se, že na nás učinilo toto elegantní album dojem ten nejpříznivnější, a to nejen vybêrem svým, svou pěknou a elegantní úpravou, ale zvláště tendencí díla celého, kteráž se jeví v tom, celé vlasti a s ní zároveň celému vzdělanému světu (úvod a tituly jsou též v jazyku francouzském) dokázati, co jest majetkem naším národním a co nám tudíž žádná cizí spekulace nesmí za své prohlášet. Zároveň jest tu našemu průmyslu poskytnuta příležitosť, poznati hojnost motivů domácích, původních a slovanských k novým obměnám. Ale i pro domácnosti naše má album paní Berty Sojkovy vysokou cenu, neboť tam, kde se dosud braly vzorky cizí z rozličných těch módních časopisů, mají nyní sbírku nejkrásnějších vzorků původních. I očekáváme tudíž, že nebude dílo toto v žádné domácnosti české scházeti, za kterýmž účelem paní vydavatelka také tak nízkou cenu za celé album určila, totiž 1 zl. Vydáním vzorků vyšívání lidu slovanského získala si vzorná vlastenka naše zásluh platných a my nepřejeme jí i nic vroucněji, než by úmysl, jenž ji ku vydání alba přiměl, nalezl také nejúplnějšího uskutečnění nejhojnějším rozšířením díla tohoto.

„Olmützer Zeitung“, Nr. 1132., Jahrgang XIII., vom 23. April 1887.

Pojednávajíc o výroku dvorního rady p. Falka v příčině národního vyšívání, píše: Mit Hinweis auf diesen Ausspruch eines so gewiegten Fachkenners, wie es Hofrath von Falke ist, kann man wohl annehmen, dass je weiter desto grösser die Zahl derjenigen sein wird, welche das Edle und Schöne, das in den mähr. Volksstickereien zum Ausdrucke kommt, werden kennen lernen wollen und alle diese und insbesondere Damen werden nun mit Freude ein Werk begrüssen, welches diese Kenntniss vermitteln soll. Es ist dies eine Kollection von Mustern, welche Frau Bertha Sojka nach den im Olmützer Museum befindlichen Original-Stickereien selbst auf Stein gezeichnet hat und dieselben nun auf 12 Folio-Blättern in Farbendruck dem Publikum unterbreitet. Die Auswahl der Muster — 111 an der Zahl — ist eine sehr gediegene, die Zeichnung eine überaus korrekte und die ganze Ausstattung eine solche, dass sie der fürsterzb. Buch- und Steindruckerei alle Ehre macht. Von den zwölf Blättern der Kollektion sind 6 einfarbig (roth), 5 zweifarbig (blau-roth) und 1 dreifarbig (schwarz-gelb-roth). Der Preis (1 fl., mit Postzusendung 1 fl. 10 kr.) ist in Ansehung des reichen gediegenen Materials und der netten Ausstattung gewiss ein äusserst billiger zu nennen. Diese Muster-Kollektion wird gewiss dazu beitragen, dass die konventionellen vielbenützten und oft geschmacklosen Muster, die bei uns bis jetzt zur Ausschmückung der Frauenarbeiten dienen, beseitigt werden.

„Hlas Národa“, č. 127., ze dne 8. května 1887.

Vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě. Národní vyšívání slovanské dochází obliby v širších pořád kruzích nejen krásné pleti, nýbrž i průmyslníků a lidu slovanského vůbec. Proto zavděčila se dojista všem těmto súčastněným paní Berta Sojková, jež sama nakreslila a v úpravě vkusné i krásné vydala vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě. Jest to dvanáct tabulek v barvotisku dle originálů, které nacházejí se ve vlasteneckém museu v Olomouci. Tisk opatřen jest v knížecí arcibiskupské knih- a kamenotiskárně v Olomouci.

„Komenský“, čís. 21., roč. XV., ze dne 13. května 1887.

Vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě. (Dvanáct tabulek v barvotisku.) Dle originálů, jež nacházejí se ve vlasteneckém museu v Olomouci, na kámen kreslila Berta Sojková. V Olomouci 1887. Cena 1 zl. (Doporučujeme všem učitelkám ručních prací ženských v našich školách!)

„Domácí hospodyně“, čís. 10. (94.), roč. IV., ze dne 15. května 1887.

Přejíce sobě, aby vyšívání naše národní co možná nejvíce zobecnělo a naše krásné vzorky národní cizácké vytlačily, upozorňujeme své milé čtenářky na nové vítané dílo, **„Vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě“** pí. Bertou Sojkovou v Olomouci vydané. Sbírka ta obsahuje 111 krásných vzorků křížových rozného rozměru na dvanácti tabulkách umístěných, které hodí se pro všeliké potřeby. Odporučujíce ji všem milým čtenářkám co nejvřeleji, přejeme, aby se v brzku rozebrala. Cena její 1 zl.

„Zlatá Praha“, čís. 25., roč. IV., ze dne 13. května 1887.

Včasnou a velice zajímavou publikaci vydala paní Berta Sojková v Olomouci: „Vzory vyšívání lidu slovanského na Moravě“, čerpanou vesměs z bohatých sbírek Olomouckého musea. Veškerých vzorů, obsažených v úpravném sešitu, jest 111. Jsou to vesměs práce žen moravských a lze jich upotřebiti buď v celku neb jednotlivě na vše, co vyšíváním zdobeno býti může. Publikaci paní Sojkové velice prospívá, že vydavatelka uveřejňuje vyvolené vzorky netoliko co kresby, nýbrž i v barvách a sice v barvách, jak se nalezají na předmětech původních. Neklameme se prorokujíce podniku paní Sojkové zasloužený úspěch. Celá sbírka obsahující 12 téměř foliových listů, nestojí více než 1 zl r. č.

Dále vyslovily se pochvalně jiné časopisy české a ruské.

Dostati lze ve všech řádných knihkupectvích

a u vydavatelky B. Sojkové v Olomouci, dolní náměstí č. 17.







